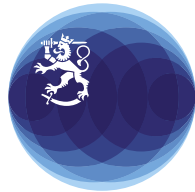

1.12.2025

Unga, fred och säkerhet

Finlands nationella
handlingsplan 2025–2028

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

Utrikesministeriets publikationer 2025:5

Unga, fred och säkerhet

Finlands nationella handlingsplan 2025–2028

Utrikesministeriet Helsingfors 2025

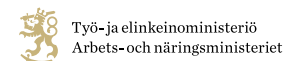
Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

Valtioneuvoston julkaisuarkisto Valto

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Utrikesministeriet

This publication is copyrighted. You may download, display and print it for Your own personal use.
Commercial use is prohibited.

ISBN pdf: 978-952-281-805-8

ISSN pdf: 2737-0844

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Helsingfors 2025

Unga, fred och säkerhet

Finlands nationella handlingsplan 2025–2028

Utrikesministeriets publikationer 2025:5

Utgivare	Utrikesministeriet		
Utarbetad av	utrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, krishanteringscentret CMC Finland, frivilligorganisationerna		
Språk	svenska	Sidantal	62

Referat

FN:s säkerhetsråds resolution 2250 "Unga, fred och säkerhet" från 2015 och de därpå följande resolutionerna 2419 (2018) och 2535 (2020) identifierar de ungas positiva och aktiva roll när det gäller att förebygga och lösa konflikter, bygga upp fred och förebygga våldsbejakande extremism. Medlemsländerna bör beakta de ungas behov och synpunkter samt öka de ungas delaktighet i beslutsfattandet och i alla skeden av fredsprocesser.

Finlands andra nationella handlingsplan för genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolution Unga, fred och säkerhet har utarbetats i samarbete mellan aktiva unga och ungdomsorganisationer, statsförvaltningen, forskningsinstitut och det civila samhället. Handlingsplanen har fem prioriteringar: delaktighet, förebyggande, partnerskap, skydd samt avväpning, återvändande och återintegrering i samhället. Målen och åtgärderna gäller inte bara Finlands verksamhet i hemlandet utan också internationellt.

Handlingsplanen genomförs av olika förvaltningsområden och det civila samhällets aktörer. En uppföljningsgrupp följer genomförandet av handlingsplanen, och det rapporteras till riksdagen om genomförandet i mitten och i slutet av verksamhetsperioden.

Nyckelord FN, utrikes- och säkerhetspolitik, fred, unga, krishantering, utvecklingssamarbete, jämlikhet

---

ISBN PDF 978-952-281-805-8 **ISSN PDF** 2737-0844

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-281-805-8>

Nuoret, rauha ja turvallisuus Suomen kansallinen toimintaohjelma 2025–2028

Ulkoministeriön julkaisu 2025:5

Julkaisija	Ulkoministeriö		
Yhteisötekijä	ulkoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, oikeusministeriö, puolustusministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö, kriisinhallintakeskus CMC Finland, kansalaisjärjestöt		
Kieli	ruotsi	Sivumäärä	62

Tiivistelmä

YK:n turvallisuusneuvoston vuonna 2015 hyväksymä päätöslauselma 2250 "Nuoret, rauha ja turvallisuus" ja sitä seuranneet päätöslauselmat 2419 (2018) ja 2535 (2020) tunnistavat nuorten myönteisen ja aktiivisen roolin konfliktien ehkäisyssä ja ratkaisemisessa, rauhanrakentamisessa sekä väkivaltaisen ekstremismin ehkäisemisessä. Jäsenmaiden tulee ottaa nuorten tarpeet ja näkökulmat huomioon sekä lisätä nuorten osallistumista päätöksentekoon ja rauhanprosessien kaikkiin vaiheisiin.

Suomen toinen kansallinen toimintaohjelma YK:n turvallisuusneuvoston Nuoret, rauha ja turvallisuus -pätöslauselman toimeenpanemiseksi on laadittu yhdessä aktiivisten nuorten ja nuorisojärjestöjen, valtionhallinnon, tutkimuslaitosten ja kansalaisyhteiskunnan kanssa. Toimintaohjelmassa on viisi painopistettä: osallistuminen, ennaltaehkäisy, kumppanuudet, suojelu sekä aseistariisunta, kotoutuminen ja integroituminen takaisin yhteiskuntaan. Tavoitteet ja toimet koskevat paitsi Suomen toimintaa kotimaassa, myös kansainvälisesti.

Toimintaohjelmaa toimeenpaneavat eri hallinnonalat sekä kansalaisyhteiskunnan toimijat. Toimintaohjelman toimeenpanoa seurataan seurantaryhmässä, ja toimeenpanosta raportoidaan eduskunnalle toimintakauden puolivälissä ja lopussa.

Asiasanat YK, ulko- ja turvallisuuspolitiikka, rauha, nuoret, kriisinhallinta, kehitysyhteistyö, yhdenvertaisuus

ISBN PDF 978-952-281-805-8 **ISSN PDF** 2737-0844

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-281-805-8>

Youth, Peace and Security

Finland's National Action Plan 2025–2028

Publications of the Ministry for Foreign Affairs 2025:5

Publisher	Ministry for Foreign Affairs of Finland		
Group author	Ministry for Foreign Affairs of Finland, Ministry of Education and Culture, Ministry of Justice, Finland, Ministry of Defence, Ministry of the Interior, Ministry of Social Affairs and Health, Ministry of Economic Affairs and Employment of Finland, Ministry of the Environment, crisis management centre CMC Finland, non-governmental organisations		
Language	Swedish	Pages	62

Abstract

The UN Security Council Resolution 2250 Youth, Peace and Security, adopted in 2015, and the subsequent Resolutions 2419 (2018) and 2535 (2020) recognize the positive and active role of youth in preventing and resolving conflicts, building peace, and preventing violent extremism. Member States must take the needs and perspectives of youth into consideration and encourage young people to take part in decision-making and all stages of peace processes.

Finland has prepared its second National Action Plan on the implementation of the UN Security Council Resolution on Youth, Peace and Security in collaboration with active youth and representatives of youth organisations, central government, research institutes and civil society. The Action Plan specifies five priorities: participation; prevention; partnerships; protection; and disarmament, demobilisation and reintegration. The goals and actions apply to Finland's actions both at home and globally.

The Action Plan will be implemented by different branches of government and civil society representatives. The implementation of the Action Plan will be followed by a monitoring group, which will submit a mid-term report and a final report to Parliament.

Keywords UN, foreign and security policy, peace, youth, crisis management, development cooperation, nondiscrimination

---

ISBN PDF	978-952-281-805-8	ISSN PDF	2737-0844
-----------------	-------------------	-----------------	-----------

---

URN address <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-281-805-8>

Innehåll

INLEDNING	7
1 Resolutionen Unga, fred och säkerhet	10
1.1 Internationellt genomförande av resolutionen	13
1.2 Föränderlig säkerhetsmiljö och globala utvecklingsförlopp	18
2 Unga, fred och säkerhet i Finland och som en del av Finlands utrikes- och säkerhetspolitik	22
3 Finlands nationella 2250-handlingsplan	25
3.1 Genomgående tema: förebyggande av flerfaldig diskriminering och främjande av likabehandling	27
3.2 Fokusområde 1: Deltagande	30
3.3 Fokusområde 2: Förebyggande	38
3.4 Fokusområde 3: Skydd	46
3.5 Fokusområde 4: Avväpning, återvändande och återintegrering i samhället	52
3.6 Fokusområde 5: Partnerskap	55
4 Verkställande och uppföljning av handlingsplanen	60
5 Förkortningar	61

INLEDNING

I december 2015 antog FN:s säkerhetsråd enhälligt resolution 2250 Unga, fred och säkerhet. Det är fråga om en betydande milstolpe och den första resolutionen som uttryckligen handlar om unga, fred och säkerhet. Resolutionen identifierar ungas positiva roll i arbetet med att förebygga och lösa konflikter samt bygga upp fred. Resolutionen har sina rötter i ungdoms- och frivilligorganisationernas strävan att öka kunskapen om ungas roll i främjandet av fred och säkerhet och i målet att skapa en internationell referensram för ämnet. Resolutionerna 2419 och 2535 som säkerhetsrådet sedermera godkännt kompletterar helheten unga, fred och säkerhet genom att bland annat lyfta fram praktiska sätt att engagera unga i fredsbyggandet.

Sedan resolutionerna antogs har allt fler av FN:s medlemsstater och regionala organisationer satsat på att göra unga delaktiga på ett meningsfullt sätt. Ungas misstro mot förvaltningen, minskat utrymme för det civila samhället och åldersdiskriminering är dock utmaningar som fortfarande hindrar unga från att delta i fredsbyggande på ett meningsfullt sätt.

Finland är globalt sett en föregångare inom agendan unga, fred och säkerhet. År 2021 publicerade vi som första land i världen den nationella handlingsplanen Unga, fred och säkerhet 2021–2024. Handlingsplanen var ett resultat av samarbete mellan aktiva ungdomar och ungdomsorganisationer, statsförvaltningen, forskningsinstitut och det civila samhället. Handlingsplanen har genomförts på ett mångsidigt sätt, både nationellt och internationellt. Verkställandet av den har främjat ungas möjligheter att delta i frågor som rör fred och säkerhet, gett stöd och verktyg för ministeriernas och organisationernas verksamhet bland unga och varit en synlig del av Finlands internationella profil till exempel inom FN. Finlands inkluderande sätt att utarbeta den nationella handlingsplanen har väckt stort intresse.

Rysslands fullskaliga anfallskrig mot Ukraina som inleddes i februari 2022 förändrade grunderna för säkerhetsmiljön i Finland och Europa. Även om Finland för tillfället inte är föremål för något direkt militärt hot, måste den nationella beredskapen och försvarsförmågan byggas upp så att vi är redo att svara på alla hot – även hybrid- och informationspåverkan. Vi måste förbereda oss på att någon kan

använda militära maktmedel mot Finland eller hota med att göra det. Finlands medlemskap i Nato har förankrat landets säkerhetspolitik i den västliga försvarsalliansen, och den avskräckande effekt det ger stärker även det nationella försvaret.

Unga har en viktig roll i den förändrade omvärlden. Handlingsplanen Unga, fred och säkerhet 2025–2028 baserar sig på FN:s säkerhetsrådsresolutioner 2250 (2015), 2419 (2018) och 2535 (2020), som betonar de ungas betydelse för att förebygga konflikter, främja fredsprocesser och bygga upp hållbar säkerhet. De unga är inte bara en målgrupp, utan viktiga samhällsförvarare och -byggare.

Den aktuella, förnyade handlingsplanen gäller för åren 2025–2028. Handlingsplanen fortsätter det arbete som inleddes under den första perioden och fungerar som en färdplan för att främja de nationella målen. Handlingsplanen har uppdaterats i samarbete mellan det finländska organisationsfältet, 2250-nätverket som består av ungdomsaktörer och ministerierna. Målet att utarbeta en handlingsplan har skrivits in i regeringens utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelse och stöder regeringsprogrammets mål att främja ungas delaktighet, välfärd och förutsättningar för ett gott liv.

Ungdomssektorn genomförde hösten 2024 en enkät om fred och säkerhet för unga i åldern 15–29 år. Enkäten gav viktig bakgrundsinformation som fungerat som stöd för uppdateringsprocessen. I konsultationerna betonades de ungas delaktighet och aktiva roll som viktiga teman. Unga har en bred uppfattning av fred och säkerhet och de ansåg att stödet för och stärkandet av deras egen verksamhet är en viktig del av det hållbara fredsarbetet och fredsprocesserna. För unga innebär fred stabilitet, jämlikhet och likabehandling i samhället och demokratin, men också att i vardagen ha möjlighet att leva livet på sitt eget sätt, utan våld. Ungas trygghetskänsla försvagas av internationella konflikter och hot om krig, extrema rörelser och politisk polarisering, ökad diskriminering och ökat våld samt klimatförändringens följder. Även social ojämlikhet, rasism, diskriminering och försvagat förtroende i samhället minskar trygghetskänslan. Globala fenomen såsom klimatförändringen, migrationen till följd av fattigdom och brist på framtidsutsikter samt den teknologiska utvecklingen påverkar dessutom Finlands utrikes- och säkerhetspolitiska verksamhetsmiljö både som självständiga fenomen och genom att de är kopplade till varandra på många sätt. De ungas insats behövs för att hitta en lösning på dessa utmaningar.

I en tid av krig och konflikter framhävs betydelsen av krishantering och fredsbevarande som en del i det bredare arbetet för fred. Unga kan delta i fredsbevarandet på många olika sätt. I Finland erbjuder värnpliktssystemet och det frivilliga försvaret unga möjlighet att genom beväringstjänsten eller reservistverksamheten senare delta i internationella krishanteringsoperationer. Unga kan söka sig till internationella civila krishanteringsuppdrag, såsom valobservation, utveckling av rättsstaten eller polisoperationer. I många krishanteringsoperationer utgörs en central del av fredsbevararnas arbete av att förbättra situationen för utsatta unga och exempelvis trygga möjligheterna att gå i skolan.

Finland granskar säkerheten ur ett brett perspektiv. Ekonomisk konkurrenskraft, teknisk prestationsförmåga, hållbar offentlig ekonomi samt social och ekologisk hållbarhet är centrala förutsättningar för att trygga säkerheten även i framtiden. Stabil ekonomisk utveckling skapar trygghet och ekonomin har en koppling till säkerheten på alla nivåer. De ungas möjligheter till arbete och utkomst skapar aktörskap och delaktighet i samhället och ger dem framtidstro. Balansen i de offentliga finanserna säkerställer å sin sida finansieringen av välfärdssamhället även för kommande generationer. Allt detta är centralt med tanke på det samhällsförtroendet och kriställigheten och det ökar även försvarsviljan.

Marginalisering, illabefinnande och utmaningar med den psykiska hälsan hotar de ungas välbefinnande i Finland. De ungas välbefinnande är mer polariserat än tidigare: allt fler unga mår allt bättre, men de som mår dåligt mår sämre än tidigare. Genom att förebygga marginalisering och arbeta för att åtgärda psykiska problem skapar man förutsättningar för ett gott liv för unga. Unga har betydande kompetens och expertis även inom dessa områden. Det är inte möjligt att uppnå hållbara lösningar och hållbar fred om inte hela samhället, även de unga, medverkar till dem.

Unga ska ha möjlighet att göra självständiga val som grundar sig på deras egna åsikter. För detta behövs till exempel tillräckligt med information och andra resurser. Det är viktigt att stärka dessa faktorer även när det gäller delaktighet och inflytande i frågor om fred och säkerhet.

1 Resolutionen Unga, fred och säkerhet

I resolutionen Unga, fred och säkerhet ses unga som viktiga partner i förebyggandet av konflikter, det globala fredsbyggandet och förebyggandet av våldsbejakande extremistiska rörelser. I resolutionen uppmuntras medlemsländerna att öka ungas deltagande i beslutsfattandet på alla nivåer för att förebygga och lösa konflikter. Unga bör inkluderas i officiella och inofficiella fredsprocesser, deras mänskliga rättigheter ska skyddas i väpnade konflikter och deras behov ska beaktas vid avvärjning, återvändande och återintegrering i samhället. Unga bör erbjudas högklassig utbildning som främjar en fredlig och jämlik dialog mellan olika synsätt och som stöder ett konstruktivt politiskt deltagande.

Unga ska engageras i fredsprocesser och upprätthållande av stabilitet i samhället. I synnerhet efter konflikter är det viktigt att unga deltar i åtgärder för återanpassning till samhället, såsom avvärjning och integration, på sätt som stärker stabiliteten i samhället och tillägnandet av samhällets praxis.

Det gäller att skapa en miljö för de unga där de kan främja social sammanhållning och få stöd i våldsförebyggande verksamhet. Dessa mål bör stödjas bland annat genom satsningar på ungas sysselsättning och på att höja deras kapacitet¹ samt stöd till organisationer som leds av unga och bygger fred.

---

1 Med kapacitet avses de ungas möjligheter och förmågor som kan främjas exempelvis genom jämlik utbildning. För att främja de ungas meningsfulla deltagande måste kapaciteten identifieras och utvecklas.

Bild 1. Ungdomsdelegaterna i FN och Finlands FN-ungdom ordnade ett Framtidstoppmöte för unga i Hanaholmens kulturcentrum i Esbo den 24–25 augusti 2024. Republikens president Alexander Stubb deltog också i evenemanget. Bild: Victoria Fofanova

Finlands utrikes- och säkerhetspolitik grundar sig på värdebaserad realism. Dess mål är att trygga Finlands självständighet och territoriella integritet, förhindra att Finland hamnar i en militär konflikt och garantera finländarnas säkerhet och välfärd. Grunden för verksamheten är demokrati, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter, jämställdhet och likvärdighet. Grunden för vår utrikes- och säkerhetspolitik utgörs av rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna, jämlikhet och demokrati. Handlingsplanen främjar genomförandet av dessa. Begreppen fred och säkerhet förstås i bred bemärkelse i handlingsplanen. När man talar om fred och säkerhet beaktar man utöver konflikter och fredsprocesser även åtgärder som främjar stabilitet, välfärd och kriställighet i samhället. Unga kan delta i fredsprocesserna på olika nivåer. Verksamheten kan till exempel bestå av fredsarbete som uppstår på de ungas eget initiativ eller av statligt stödd ungdomsverksamhet för att främja fred. Till exempel lika tillgång till utbildning, ekonomisk stabilitet samt psykiskt och fysiskt välbefinnande förebygger konflikter, främjar stabilitet och social kohesion i samhället. Ungas yttrandefrihet och handlingsfrihet måste garanteras, och de behöver skyddas mot trakasserier och våld.

Hur definieras unga?

Definitionen av unga varierar i olika länder och internationella organisationer. Enligt den finska ungdomslagen betraktas alla under 29 år som unga, medan resolution 2250 endast definierar personer i åldern 18–29 år som unga. Här i Finlands nationella 2250-handlingsplan definieras alla i åldern 15–29 år som unga. Samma definition används i Ungdomsbarometern, som publiceras varje år i Finland. Ungdomsåren betraktas ofta som ett slags övergångsskede mellan barndomen och vuxenlivet. Övergångsskedet löper dock inte alltid som förväntat: till exempel konflikter, kriser eller stora förändringar i den ungas egna liv kan leda till att den unga blir vuxen i förtid eller hindras från att bli självständig.

Unga utgör inte en enhetlig kategori. Gemensamma nämnare är främst åldern och de allmänna upplevelser som förknippas med den. Som social grupp är unga en heterogen grupp som definieras av många andra faktorer. I beredningen av handlingsplanen har man beaktat de ungas mångfald.

1.1 Internationellt genomförande av resolutionen

Resolutionerna från FN:s säkerhetsråd, såsom resolution 2250, är bindande för alla FN:s medlemsländer. De enskilda medlemsländerna ansvarar var för sig för hur de främjar genomförandet av resolutionen. Förutom Finland har nationella handlingsplaner publicerats av Burundi, Filippinerna, Gambia, Jordanien, Kirgizistan, Demokratiska republiken Kongo och Nigeria. Nationella handlingsplaner håller dessutom på att utarbetas i flera länder, och vissa länder, såsom Irland och Kanada, har inkluderat element från agendan unga, fred och säkerhet i sin nationella handlingsplan om Kvinnor, fred och säkerhet.

Nationella och regionala nätverk för unga, fred och säkerhet har grundats på olika håll i världen. I Finland finns det nationella nätverket Unga, fred och säkerhet. Hösten 2023 grundades den nordiska koalitionen Unga, fred och säkerhet, som ordnar evenemang, utbildning och workshoppar om fredsbyggande. Ett annat exempel på ett regionalt nätverk är koalitionen för Mellanöstern och Nordafrika, som också användes som modell för den nordiska koalitionen. Nätverken och koalitionerna leds i regel av unga och stöds av staterna.

Flera internationella organisationer har införlivat 2250-agendan i sin verksamhet. Temat unga, fred och säkerhet är en del av **FN:s** säkerhetsråds verksamhet och det beaktas också i säkerhetsrådets diskussioner om läget i olika länder. År 2023 nämndes agendan unga, fred och säkerhet i mandatet för sju av FN:s politiska operationer och en av FN:s fredsbevarande operationer. FN:s ungdomsstrategi betonar ungas deltagande i frågor som gäller fred och säkerhet och FN:s fredsbyggande kommission (PBC) har också publicerat en egen strategisk handlingsplan för unga, fred och säkerhet. FN:s fredsbyggande kommission ordnar också evenemang för unga fredsbyggare där de kan presentera sitt arbete och sina rekommendationer. FN:s organisationer, fonder och program arbetar mångsidigt för att främja 2250-agendan. Ansvar för samordningen ligger hos FN:s stödkontor för fredsbyggande (PBSO)², FN:s befolkningsfond (UNFPA) och FN:s ungdomsbyrå (UNYO), som grundades 2022. Även FN:s utvecklingsprogram (UNDP), FN:s avdelning för fredsbevarande operationer (DPO) och FN:s kontor för nedrustningsfrågor (UNODA) främjar ungas deltagande i frågor som gäller fred och säkerhet.

2 FN:s stödkontor för fredsbyggande PBSO är en del av FN:s avdelning för politiska och fredsbyggande frågor (DPPA). Dess uppgift är att facilitera och stärka samarbetet mellan FN-systemet och partnererna för att stödja nationellt ägda fredsprocesser. <https://www.un.org/peacebuilding/>.

Europeiska unionens betydelse för 2250-arbetet har ökat under de senaste åren. År 2018 publicerade EU en ungdomsstrategi och mål för 2019–2027 och godkände rådets slutsatser om den år 2018 och 2021³. EU:s första ungdomshandlingsplan (2022–2027)⁴ har som syfte att beakta unga mer konsekvent än tidigare i EU:s yttre åtgärder. EU:s *Youth Sounding Board*, som EU-kommissionär Jutta Urpilainen inledde 2021, fungerar som rådgivande expertgrupp för kommissionen och generaldirektoratet för internationella partnerskap (DG INTPA). Kommissionens solidaritetskår stöder de ungas samhällliga deltagande och biståndsarbete. EU-finansiering kanaliseras också via initiativen Global Gateway. EU och Finland stöder lokala projekt som förebygger våldsamt radikaliserande av unga och deras deltagande i terroristgruppers verksamhet.⁵ År 2023 publicerade EU:s utrikestjänst ett minikoncept för genomförandet av 2250-agendan i civila krisanteringsoperationer som lyder under EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP).⁶

Bild 2. Finland organiserade ett ungdomsforum i Helsingfors under sitt ordförandeskap i OSSE år 2025. Till forumet deltog 130 unga från 51 länder. Foto: utrikesministeriet, Markku Pajunen

-
- 3 Council conclusions on the role of young people in building a secure, cohesive and harmonious society in Europe (2018/C 195/05) och Council conclusions on the Youth Action Plan in EU external action (15322 / 22).
- 4 <https://www.coe-civ.eu/kh/youth-action-plan-yap-in-eu-external-action-2022-2027>.
- 5 https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/eu-knowledge-hub-prevention-radicalisation/about-eu-knowledge-hub-prevention-radicalisation_en
- 6 Minikoncepten erbjuder vägledning och strategier för genomförandet av GSFP:s civila avtal. https://www.eeas.europa.eu/eeas/civilian-csdp-compact-towards-more-effective-civilian-missions_en

Internationellt samarbete

De nationella handlingsplanerna skapar möjligheter att samarbeta med andra länder. Finlands erfarenheter har intresserat många. År 2022 ordnade Finland en workshop i Helsingfors där unga och tjänstemän från olika områden delade med sig av sina erfarenheter av unga, fred och säkerhet-arbetet i sina egna länder. Målet var att stödja insatserna på nationell nivå för att förankra agendan, dela god praxis och stärka samarbetet mellan unga och myndigheter. Workshopen genomfördes av organisationerna Search for Common Ground och UNOY. Workshopen skapade ett internationellt YPS-nätverk som fortfarande är aktivt.

Också ungdomsorganisationerna i olika länder samarbetar mycket. De unga som deltog i utarbetandet av Finlands första handlingsplan har aktivt delat med sig av sina erfarenheter för att stödja ungas påverkansarbete och deltagande i andra länder. De ungas och organisationernas egna nätverk Unga, fred och säkerhet (2250-nätverket) har även på internationell nivå delat med sig av sina kunskaper om att inrätta nätverksstrukturer och om 2250-påverkansarbete. Finlands Scouter har genom sitt projekt Scouts, Peace and Security stött främjandet av YPS-agendan i Nepal och förbundet KFUM i Finland har stött sina utvecklingssamarbetspartners arbete med YPS samt deltagande i utarbetandet av nationella handlingsplaner bland annat i Kenya och Gambia.

Finland genomför i samarbete med Sydafrika även ett mentorprogram inom fredsmedling för unga. Programmet erbjuder femton unga personer övergripande utbildning i fredsbyggande och möjligheter att nätverka med erfarna sydafrikanska och finländska fredsmedlare samt tekniska experter från AU:s och FN:s fredsbyggande grupper och medlingsgrupper.

OSSE betonar betydelsen av ungas deltagande inom organisationens ansvarsområden såväl inom den politisk-militära, ekonomiska och miljömässiga som den mänskliga dimensionen. Det politiska engagemanget inom konsensusorganisationen har dock varit svagt. På operativ nivå har man i synnerhet strävat efter att öka de ungas deltagande genom projektverksamhet i anslutning till fältoperationer. I OSSE:s arbete betonar Finland på ett genomgående sätt jämställdhet och inkludering, som omfattar att stärka det civila samhällets och i synnerhet de ungas delaktighet. Finland har stött OSSE:s 2250-arbete bland annat genom projektfinansiering och genom att aktivt delta i den inofficiella vängruppens (OSCE Group of Friends of Youth and Security) verksamhet. Som ordförandeland för OSSE 2025 har Finland ökat ungdomstemats synlighet och stärkt deltagarstaternas politiska engagemang för att främja 2250-agendan. Utrikesminister Valtonen har utnämnt en särskild representant för unga, fred och säkerhet till ordförandeskapet. Som ett konkret resultat av ordförandeskapsåret utarbetar Finland en färdplan som stöder verkställandet av 2250-agendan i OSSE. Dessutom ordnades ett särskilt ungdomsforum som förde samman unga från OSSE-området i Helsingfors.

Europarådet utvecklar ungdomspolitiken för att främja de mänskliga rättigheterna, rättsstaten och demokratin. Ungdomsavdelningen fokuserar på att utveckla en inkluderande ungdomspolitik och integrera ungdomsperspektivet. Ungdomsstrategin 2020 främjar samexistens, fred och inkludering. Målet med strategin för 2030 är att ytterligare utvidga de ungas deltagande, främja pluralistisk demokrati och stärka de ungas rättigheter. Fredsbyggande är en viktig prioritet i strategin. Dessutom beaktas de särskilda bekymmer som finns bland unga flyktingar och romer. Det är framför allt Europeiska ungdomsstiftelsen och ungdomscentren i Strasbourg och Budapest som ansvarar för arbetet.

Även inom Nato har man beaktat de ungas insats i säkerhetsfrågor. Nato har bland annat under flera år ordnat *Nato Youth Summit*-möten som har fört samman 18–35-åriga medborgare från Nato-länderna för att diskutera organisationens verksamhet. Våren 2021 konsulterade Natos generalsekreterare *Young Leaders*-gruppen som består av unga experter. Gruppen rekommenderade att unga engageras och utbildas i olika områden i samarbete med internationella organisationer, exempelvis Afrikanska unionen. År 2025 har Nato för avsikt att inrätta *Youth Advisory Board* bestående av unga och vars uppgift är att ge alliansen råd inom offentlig diplomati och när det gäller Natos ungdomsrelationer och ungdomsprojekt.

Afrikanska unionen (AU) har gjort 2250-agendan till en central del av sin verksamhet. År 2020 publicerade AU en tioårig 2250-åtgärdsplan. AU har sedan 2018 haft en ungdomsrepresentant och sedermera också fem regionala unga fredsambassadörer.⁷ AU har även inrättat tjugo nätverk bestående av unga som arbetar med konfliktförebyggande och fredsmedling (*Wise Youth Network*). Arabförbundet publicerade sin egen 2250-strategi sommaren 2024. 2250-koalitionen för ungdomar i Mellanöstern och Nordafrika har deltagit aktivt i arbetet.

Av de internationella frivilligorganisationerna är det i synnerhet United Network of Young Peacebuilders (UNOY), Search for Common Ground (SfCG), Interpeace, Global Partnership for the Prevention of Armed Conflict (GPPAC) och Global Coalition on Youth, Peace and Security (GCYPS) som främjar agendan unga, fred och säkerhet i sin verksamhet.

Bild 3. Unga som utexaminerats som omsorgsassistenter från en yrkesutbildning vid YMCA i Libanon på examensfest i Ksara, Bekaadalen. Libanon 2023. Bild: Kevin Buy

7 [https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF-6E4FF96FF9%7D/Updated%20Concept%20Note-YPS%20\(2\).pdf](https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF-6E4FF96FF9%7D/Updated%20Concept%20Note-YPS%20(2).pdf)

1.2 Föränderlig säkerhetsmiljö och globala utvecklingsförlopp

Efter att resolution 2250 antogs har omvärlden förändrats avsevärt, både globalt och i Finland. Den globala omvärlden präglas av den allt hårdare strategiska konkurrensen och omvälvningen i världspolitikens maktförhållanden. De globala motsättningarna mellan demokratier och auktoritära stater håller på att leda till att det multilaterala samarbetet splittras. Antalet krig och väpnade konflikter har ökat. Deras effekter drabbar allt oftare civilbefolkningen och orsakar en extrem humanitär nöd. Ökningen av spänningar och väpnade konflikter har gjort arbetet med att stärka det regelbaserade internationella systemet allt viktigare.

En central förändring i Finlands och Europas säkerhetsmiljö har varit det fullskaliga anfallskrig som Ryssland inledde i februari 2022 och som har fört med sig en väpnad konflikt till Europa. Kostnaderna för kriget som strider mot internationell rätt beräknas till hundratals miljarder euro och de mänskliga förlusterna till hundratusentals människoliv. Kriget har haft en fundamental inverkan på ukrainska ungas liv. Även de finländska ungas trygghetskänsla har försämrats. I de höranden av unga som gjordes som stöd för uppdateringen av handlingsplanen bedömde över 60 procent att säkerhetsläget kommer att försämras under de kommande fem åren.⁸ Försämringen av de ungas framtidstro kan ha avsevärda konsekvenser för deras välbefinnande och aktivitet samt för deras förtroende för det samhälleliga beslutsfattandet.

Förändringen i Finlands säkerhetsmiljö utmanar oss att verka för fred genom att förbereda oss inför hotet om väpnad konflikt och krig. Finlands militära beredskap är central för att upprätthålla freden. Unga behöver vara aktiva och delaktiga i försvarsarbetet.

Klimatförändringen, förlusten av biologisk mångfald och föroreningarna har många konsekvenser som också påverkar säkerhetssituationen i Finland både direkt och indirekt. Klimatförändringen och den allt snabbare förlusten av biologisk mångfald har ett nära samband med varandra och påverkar bland annat matproduktionen och livsmedelstryggheten, tillgången till vatten, energiomställningarna, försörjningsberedskapen och förekomsten av sjukdomar, och därigenom även säkerhetsmiljön. Naturkatastrofer som förvärras av klimatförändringen och

8 Ungdomssektorn rf: Ei rauhaa ilman nuoria – Suomalaisten ja Suomessa asuvien nuorten näkemyksiä rauhasta, turvallisuudesta ja rauhantyöstä, 2025.

förändrade levnadsförhållanden kan ytterligare förvärra konflikter och radikalisering till exempel i Afrika. Trycket på migrationen är särskilt kännbart inom kontinenten, men kan också i allt högre grad riktas mot Europa.

2250-agendan bör ses i nära samband med arbetet mot klimatförändringen och uppnåendet av målen för hållbar utveckling. Unga har en betydande roll i uppkomsten av omfattande klimatrörelser samt i stävandet av klimatförändringen och anpassningen till den. Unga ska höras i beslutsfattande som gäller klimatåtgärder. Klimatförändringen och miljökriserna försämrar de ungas trygghetskänsla. De ungas medvetenhet ska kanaliseras till verksamhet som främjar stävandet av klimatförändringen och anpassningen till den.

Ett annat viktigt tema som särskilt gäller unga är **ny teknik** och sociala medier, vars användning den snabba utvecklingen av artificiell intelligens kommer att påverka alltmer under de kommande. Den tekniska utvecklingen har revolutionerat möjligheterna att få information och sänkt tröskeln för deltagande avsevärt, men samtidigt stärkt negativa fenomen, såsom polarisering, hatretorik och mobbning. Unga ska beaktas i utvecklingen av artificiell intelligens och annan ny teknik för att deras kompetens ska kunna utnyttjas och riskerna utvecklingen medför ska kunna förebyggas. Sociala medier och digitala plattformar är en viktig kanal för samhällelig påverkan för unga. De ungas kreativitet i användningen av sociala medier ska ses som samhällelig verksamhet som ska tas på allvar.

Trygg på nätet

En trygg webbmiljö förutsätter samarbete mellan olika aktörer och innovativa lösningar. Finland stöder kvinnors och flickors rätt till en trygg webbmiljö med hjälp av FN:s jämställdhetsorganisation UN Womens kampanj Generation Equality. I Finland finns en egen aktiv grupp för unga, Generation Equality, som fokuserar på att utnyttja teknologi för att främja jämställdhet. Gruppen har aktivt arbetat för att bland annat utrota könsrelaterade trakasserier och våld på nätet. I Finland har man också utvecklat nya lösningar för att skapa en trygg webbmiljö genom samarbete mellan kommuner, den privata sektorn och ungas partnerskap. Someturva, som har funnits sedan 2017, erbjuder konkret hjälp vid trakasserier på nätet. Tjänsten utvecklades i samarbete med unga för att säkerställa att den motsvarar de ungas verkliga hjälpbehov.

Digitala plattformar används ofta också som nätverksverktyg i fredsarbetet och med hjälp av dem kan man främja de ungas deltagande. Samtidigt är det viktigt att fästa uppmärksamhet vid att stödja ungas medieläskunnighet och identifiera och bekämpa eventuell informationspåverkan i sociala medier (inkl. fientlig och ofta från främmande makt), extremism som sprids på nätet och nätvåld och på så sätt stödja ungas kriställighet.

Sociala medier är en kanal för att stärka delaktigheten i beslutsfattande och fredsprocesser. Det är dock viktigt att beakta de utmaningar som utbildningsnivå, fattigdom och teknisk tillgänglighet medför och som särskilt berör unga i bräckliga länder. För att så många unga som möjligt ska kunna utnyttja de möjligheter som sociala medier erbjuder borde de ha tillgång till en tillräckligt förmånlig internetuppkoppling som är tillförlitlig och obegränsad. Likabehandlingsfrågor bör beaktas redan när ny teknik utvecklas. Den internationella regleringen av digitala plattformar och ny teknik har utvecklats under de senaste åren. Syftet med EU:s förordning om artificiell intelligens är att säkerställa att de system för artificiell intelligens som släpps ut på marknaden och tas i bruk inom EU inte äventyrar människors hälsa, säkerhet eller grundläggande fri- och rättigheter.

Digital fredsmedling och artificiell intelligens öppnar nya kanaler för deltagande

Digital teknik medför både nya möjligheter och utmaningar för fredsarbetet. Artificiell intelligens (AI) kan användas för att uppvigla till konflikter till exempel genom att sprida desinformation, men den erbjuder också nya sätt att förebygga konflikter. AI-baserade verktyg kan analysera enorma mängder data, allt från akademisk forskning till diskussioner i sociala medier, och kan på så sätt stödja en mer övergripande konfliktanalys och hjälpa till att förutse spänningar i samhället. Teknologin kan öka kanalerna för ungas deltagande och stärka samarbetet mellan aktörer med hjälp av digitala diskussionsplattformar.

Ansvarsfull användning av teknologi kan stärka de ungas roll i fredsprocesserna. Fördelen med digital delaktighet är att den är oberoende av tid och plats, men teknikens tillgänglighet och färdigheterna att använda den varierar också mellan unga. Detta förutsätter en noggrann analys av riskerna och begränsningarna till exempel för att trygga dataskyddet. Aktörer utnyttjar redan digitala innovationer som en del av fredsarbetet. Till exempel har CMI – Martti Ahtisaari Peace Foundation med hjälp av artificiell intelligens lyft fram ungas prioriteringar i fredsprocesserna i Sudan och Jemen. Användningen av digitala verktyg har gjort det möjligt att snabbt, omfattande och anonymt samla in, analysera och visualisera information.

2 Unga, fred och säkerhet i Finland och som en del av Finlands utrikes- och säkerhetspolitik

Finland har en stark rättslig grund och god praxis för att inkludera unga. Grundlagen innehåller bestämmelser om rätt till inflytande, som till exempel omfattar rösträtt, valbarhet och möjlighet att delta i samhällelig verksamhet. Även enligt FN:s konvention om barnets rättigheter har personer under 18 år rätt att delta och påverka. Finland har specialkunskap när det gäller att stärka ungas möjligheter att delta: bestämmelser om elevkårsverksamheten finns i gymnasielagen sedan 1983 och bestämmelser om ungdomsfullmäktige i kommunallagen sedan 2015. Dessutom infördes bestämmelser om ungas deltagande, påverkan och hörande i frågor som gäller ungdomsarbete och ungdomspolitik på riksnivå i ungdomslagen 2016. Senast stärktes de ungas möjligheter att delta 2021, när även välfärdsområdenas ungdomsfullmäktige blev lagstadgade.

I Finland främjas målen i resolution 2250 även av bland annat det riksomfattande programmet för ungdomsarbete och ungdomspolitik (RUNGPO) 2024–2027 och det nationella demokratiprogrammet, som godkänns 2025 och som strävar efter att stärka barns och ungas delaktighet. Åtgärder som är viktiga med tanke på arbetet med unga, fred och säkerhet ingår i åtgärdsprogrammet för förebyggande och bekämpning av våldsbejakande radikaliserings och våldsbejakande extremism 2024–2027⁹ samt i redogörelsen för den inre säkerheten som är under beredning. Det är viktigt att få aktuell information om de ungas tankar. De ungas värderingar i utrikes- och säkerhetspolitiken granskades i en beteendevetenskaplig översikt som beställts av försvarsministeriet och utrikesministeriet och publicerades 2025.¹⁰ Ungdomsbarometern publiceras årligen och studerar värderingar och inställningar bland unga i åldern 15–29 år.¹¹ Statens ungdomsråd publicerar barometern i samarbete med Ungdomsforskningsnätverket. Sitras framtidsbarometer 2025 gjorde en bred kartläggning av 15–84-åringarnas tankar om framtiden.¹²

9 Det nationella åtgärdsprogrammet för förebyggande och bekämpning av våldsbejakande radikaliserings och våldsbejakande extremism 2024–2027, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-981-3>

10 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-121-6>

11 <https://tietoanuorista.fi/nuorisobarometri/>

12 <https://www.sitra.fi/julkaisut/tulevaisuusbarometri-2025/>

Konfliktförebyggande, fredsmedling och främjande av hållbar utveckling är **långsiktiga prioriteringar i Finlands utrikes- och utvecklingspolitik**. Finland har förbundit sig att påskynda FN:s hållbara utveckling och det globala genomförandet av Agenda 2030. Det är viktigt att stödja fred, stabilitet, demokrati och utveckling med tanke på befolkningens välbefinnande och levnadsförhållanden i utvecklingsländerna, samtidigt som det ökar säkerheten i Europa och Finland. I sin utrikespolitik främjar Finland samarbete mellan flera aktörer mellan stater, affärsliv, frivilligorganisationer och privata finansiärer, samt dialogen mellan generationerna och de ungas möjligheter att delta. Genom Finlands utvecklingssamarbete stärks förutsättningarna för en hållbar samhällsutveckling, såsom fungerande demokrati, rättsstat, mänskliga rättigheter och ett livskraftigt civilt samhälle. Frivilligorganisationernas arbete är en viktig del av denna helhet.

Bild 4. Sedan 2014 har utrikesministeriet tillsammans med CMI, Finska Missions-sällskapet och Kyrkans Utlandshjälp ordnat National Dialogues-konferenser som för samman experter inom fredsmedling – från politiker och internationella experter till personer som främjar dialog på lokal nivå. Bild från den sjätte NDC-konferensen som ordnades den 11–12 juni 2024, där utrikesminister Elina Valtonen, FN:s ungdomsbyrås biträdande generalsekreterare Felipe Paullier, avdelningschef Zane Dangor från Sydafrikas utrikesministerium och Pauliina Pättikangas, som är ordförande för Finlands 2250-nätverk deltog i en paneldebatt om ungas roll i fredsprocesser. Panelen modererades av Bilal Hussein från Östafrikas 2250-nätverk. Bild: CMI/Maria Santto

Finland betonar ett inkluderande perspektiv i fredsprocesserna och lyfter fram betydelsen av kvinnors och ungas känsla av ägarskap, delaktighet och aktörskap. Finland erbjuder unga fredsmedlare utbildning och nätverk för att stödja deras möjligheter att fungera som en del av det internationella fredsmedlingsarbetet. Finländska frivilligorganisationer och nätverk utför ett omfattande arbete som främjar verkställandet av resolution 2250 och stärker de ungas deltagande, skydd och förebyggande av konflikter både i Finland och i bräckliga och krisdrabbade områden.

Finland har haft ett ungdomsdelegatprogram i FN:s regi sedan 1997, och en klimatdelegat har utsetts sedan 2011. Ungdomsdelegatverksamheten utvidgades på 2010-talet till Finlands EU-, Unesco-, natur- och arbetslivsdelegationer.

Bild 5. Finlands FN-ungdomsdelegatprogram har varit aktivt sedan 1997. Foto: Finlands ständiga representation vid FN

3 Finlands nationella 2250-handlingsplan

Målet med Finlands förnyade handlingsplan för unga, fred och säkerhet är att fortsätta och stärka arbetet med att verkställa 2250-agendan och föra samman aktörer. Den första handlingsplanen planerades och skrevs i samarbete med finländska ungdomar, och det är meningen att den förnyade planen ska respektera detta arbete. Ungas ägarskap är fortfarande den viktigaste prioriteringen. Varje aktör deltar i arbetet utifrån sina egna styrkor, resurser och prioriteringar.

Reformprocessens handlingsplan har behandlats i uppföljningsgruppen för unga, fred och säkerhet, med utrikesministeriets koordinering. För att stödja arbetet hördes 320 finländska ungdomar och dessutom utnyttjades färsk forskningsbaserad kunskap om unga. Alla aktörer som arbetar med Unga, fred och säkerhet i Finland har bjudits in att delta i reformarbetet. I arbetet deltog ministerier, frivilligorganisationer, de ungas och organisationernas 2250-nätverk och Ungdomssektorn, som representerar aktörer inom ungdomssektorn.

En central del av verkställandet av planen är även i fortsättningen uppföljning, som en uppföljningsgrupp bestående av representanter för ministerierna, forskningsinstituterna, ungdomsorganisationerna och övriga medborgarsamhället ansvarar. I verkställandet och uppföljningen är det viktigt att också göra det möjligt för unga som inte hör till en organisation att delta.

I centrum för handlingsplanen står ungas deltagande i konfliktförebyggande, fredsprocesser, byggande av fredliga samhällen och Finlands försvarsarbete. På det nationella planet är de huvudsakliga målen att utvidga de ungas möjligheter att delta samt att öka ungas säkerhet och välfärd. I konfliktländer är det centrala i sin tur att de unga kan delta i fredsprocesserna och fredsbyggandet samt att möjliggöra ett bra liv.

Handlingsplanens prioriteringar fördelas enligt de fem fokusområden som ingår i resolution 2250: (i) deltagande, (ii) skydd, (iii) förebyggande, (iv) avvärjning, återvändande och återintegrering i samhället samt (v) partnerskap. Ett genomgående tema är förebyggande av flerfaldig diskriminering och främjande av likabehandling.

I det här avsnittet presenteras genomgående teman och därefter de mål, åtgärder och ansvariga instanser som ansvarar för genomförandet av åtgärderna. Målen har listats under de fem prioriteringarna i handlingsplanen. I beredningen av handlingsplanen har man säkerställt att dess mål och åtgärder omfattar åtgärder som är verkningsfulla och upplevs som ändamålsenliga av såväl statsrådet som det civila samhället, i synnerhet ungdomsorganisationerna, de unga och forskningsinstituten, och som främjar de ungas delaktighet på ett övergripande sätt i frågor som gäller fred och säkerhet.

Hörande av unga i beredningen av handlingsplanen:

Som en del av beredningen av den nya handlingsplanen hörde man ungas tankar om fred, säkerhet och fredsarbete. Ungdomssektorn rf koordinerade hörandena hösten 2024 och de planerades tillsammans med utrikesministeriet och 2250-nätverket. Konsultationer ordnades av Finlands Ungdomsfullmäktiges Förbund, Förbundet KFUM i Finland, Itä-Afrikans nuorten rauhanverkosto (fredsnätverket för Östafrikas unga) samt nätverket Unga, fred och säkerhet, som når unga med olika bakgrund och har expertis inom fred och säkerhet. Sammanlagt ordnades 20 evenemang och cirka 140 unga deltog i dem.

Unga hördes också hösten 2024 med hjälp av en webbenkät. Enkäten besvarades av 177 unga från 44 olika kommuner. I enkäten behandlades ungas tankar om fred och säkerhet, säkerhetssituationens utveckling och de egna möjligheterna att påverka beslutsfattandet.

Av de observationer som framkommit under hörandena kan man dra slutsatsen att unga har en bred uppfattning om teman som gäller fred och säkerhet. Utöver den så kallade traditionella säkerhetsuppfattningen kopplar unga ihop dessa teman med teman som berör vardagslivet och välfärdsstaten och därigenom saker som påverkar de ungas trygghetskänsla, såsom sysselsättnings-, utbildnings- och socialpolitik. De unga betonar också sin egen aktivitet och roll som en del av varaktig fred och säkerhet och önskar mer omfattande och konkreta möjligheter att påverka på alla nivåer i beslutsfattandet. Utifrån hörandena ses unga och ungdomsorganisationer som viktiga partner i ett lyckat fredsarbete. Man lyfte också fram stödet för ett flerstämmigt samhälle till exempel genom att förebygga marginalisering och rasism och stödja jämställdhet. De unga lyfte också fram de mångsidiga kopplingar som ett jämställt och flerstämmigt samhälle har till fred, säkerhet och lyckat fredsarbete.

3.1 Genomgående tema: förebyggande av flerfaldig diskriminering och främjande av likabehandling

I handlingsplanen betonas alla ungas lika rätt att delta i samhällelig påverkan och ekonomisk verksamhet. I verkställandet är det viktigt att ingripa i konsekvenserna av strukturell diskriminering så att unga inte hamnar utanför beslutsfattandet. På motsvarande sätt måste man främja en uppmuntrande atmosfär för de ungas deltagande och skapa strukturer för att möjliggöra detta.

Jämlikt deltagande och förebyggande av flerfaldig diskriminering har inkluderats genomgående i handlingsplanens mål. För att identifiera flerfaldig diskriminering fäster man i åtgärderna uppmärksamhet vid korsande ojämlikheter mellan individer och deras förhållande till varandra. Korsande ojämlikheter är till exempel kön, samhällsklass, ålder, etnisk bakgrund, funktionsförmåga och sexuell läggning.¹³ Till dessa hör även religion, utbildningsbakgrund och samhällelig ställning. Alla dessa kan påverka individens identitet, maktposition i samhället och möjligheter att delta. Tillsammans påverkar dessa olika dimensioner även sociala privilegier och diskriminering. Dessutom har de inverkan på hur unga deltar i fredsprocesser och samhälleligt beslutsfattande.

Etniska och religiösa minoriteter möter globalt stora utmaningar i fråga om jämlikt deltagande och påverkan. Även unga som tillhör en ursprungsbefolkning eller en språklig eller kulturell minoritet har ofta en utsatt ställning, i Finland gäller detta exempelvis samer och romer. Övervakningsorganen för Europarådet och FN:s människorättskonventioner har lyft fram behovet av att främja samernas självbestämmanderätt och likabehandling. Sametingets ungdomsråd har till uppgift att främja unga samers språkliga och kulturella rättigheter. Även romer utsätts för diskriminering, och detta har Finland kritiserats för av internationella organ som övervakar de mänskliga rättigheterna. Även könsminoriteter och sexuella minoriteter är i en särskilt utsatt ställning. Att både tillhöra en minoritetsbaserad etnisk bakgrund och en sexuell minoritet kan öka de ungas känsla av otrygghet och öka risken för marginalisering mångfaldigt. För personer med funktionsnedsättning varierar till exempel utbildningsnivå, våldsupplevelser samt sexuell och reproduktiv hälsa och tillgodoseende av rättigheter mycket beroende på funktionsnedsättningen.

---

13 Institutet för hälsa och välfärd, Ordlista

Trots att vissa minoriteter upplever mer diskriminering än andra undviker man sådana generaliseringar där en viss grupp eller individ förenklat betraktas som utsatt. Ofta utsätts individen för diskriminering på flera grunder. Till exempel kan en kvinna som tillhör en etnisk minoritet ha en svagare ställning än en kvinna som hör till majoritetsbefolkningen.

Bild 6. Unga med funktionsnedsättning deltar i meningsfull vardagsverksamhet i Finlands Settlementförbund. I verksamheten betonas gemenskap, jämlikhet och delaktighet. Bild: Minna Jerrman

Jämställdhet

Kön har varit ett allt starkare tema i fredsprocesserna sedan FN:s säkerhetsråds resolution 1325 Kvinnor, fred och säkerhet godkändes. Arbetet som främjar ungas fred och säkerhet beaktar ofta kön och strävar aktivt efter att öka jämställdheten. I resolutionerna 2419 och 2535 för agendan unga, fred och säkerhet beaktas unga kvinnors ställning.

Politiskt och ekonomiskt deltagande, aktivitet och möjligheter att delta varierar bland unga av olika kön i olika länder. Ungas kvinnors politiska deltagande är marginellt internationellt, men i Finland är unga kvinnor mer politiskt aktiva än unga

män.¹⁴ I Finland är det i synnerhet unga kvinnor och personer som tillhör etniska minoriteter som är utsatta för hat och våld. Dessutom är det i synnerhet pojkar och män som drabbas av marginalisering.¹⁵ Många unga löper stor risk att bli marginaliserade, och man måste reagera på hemmasittares situation i ett tidigt skede. De snäva rollmodeller som uppmuntrar till traditionell hårdhet är orimliga för pojkar att uppnå. De bromsar även upp främjandet av jämlikhet i samhället.

Unga kvinnor och flickor upplever ojämlikhet och våld både internationellt och i Finland. I synnerhet sexuellt våld och trakasserier samt hatretorik är ett hot mot unga kvinnors och flickors säkerhet. Enligt THL:s enkät Hälsa i skolan upplever flickor sexuella trakasserier i betydligt högre utsträckning än pojkar. Unga som tillhör sexuella minoriteter upplever mest trakasserier av alla. Sexuella trakasserier och hatretorik på nätet har ökat under de senaste åren. Även internationellt har det under de senaste åren skett en betydande negativ utveckling i kvinnors rättigheter och hatet mot kvinnor har ökat.¹⁶

Flerfaldig diskriminering förebyggs i handlingsplanen genom att olika typer av unga och ungdomsorganisationer deltar på lika villkor i alla prioriterade områden samt genom att erbjuda dem möjlighet att delta i uppföljningen och utvärderingen av handlingsplanen. Samtidigt är målet att förebygga att skadliga stereotyper stärks. De instanser som ansvarar för handlingsplanen förutsätts främja likabehandling. De ansvariga instanserna ska i planeringen av verksamheten och resursfördelningen fästa uppmärksamhet vid tillgänglighet och de måste beakta att en del unga behöver mer stöd för att kunna delta i beslutsfattande på ett meningsfullt sätt.

---

14 <https://stat.fi/sv/publikation/cl8mvt1xt143o0cvzel1m7esx>.

15 Regeringens jämställdhetsprogram 2024–2027, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-5686-5>.

16 <https://www.unwomen.org/en/news-stories/press-release/2025/03/one-in-four-countries-report-backlash-on-womens-rights-in-2024>

3.2 Fokusområde 1: Deltagande

Ett centralt mål för 2250-verksamheten i Finland är att öka ungas möjligheter att delta på alla nivåer av beslutsfattandet i syfte att förebygga och lösa konflikter samt främja hållbar fred och säkerhet. Detta ökar de ungas tro på sin egen framtid, samhällsstrukturerna och institutionernas funktion. En upplevelse av tillhörighet till samhället som härstammar från individens påverkningsmöjligheter hjälper också till att förebygga marginalisering, radikaliserings och extremism. I Finland har det skett framsteg när det gäller de ungas deltagande i den offentliga debatten. Till exempel har valdeltagandet bland unga ökat.¹⁷ I synnerhet i anslutning till frågor som gäller fred och säkerhet är dock meningsfullt deltagande¹⁸ fortfarande en utmaning både i Finland och internationellt.

Det nuvarande säkerhetsläget förutsätter att ungas deltagande uppfattas som praktisk verksamhet som är en del av den nationella beredskapen. Eftersom finska medborgare är skyldiga att delta i försvaret ska alla unga personer erbjudas möjlighet att delta på ett sätt som stärker försvarsviljan, samhällets försörjningsberedskap och hela nationens kriställighet. Unga ska få reella möjligheter att delta i försvaret av sitt eget land, i samhällets säkerhet, internationella fredsbevarande uppgifter och fredsfrämjande arbete.

---

17 Valdeltagandet i Finland i riksdagsvalet våren 2023 var 58 procent i åldersgruppen 18–24 år, vilket är 11 procentenheter högre än i riksdagsvalet 2015. <https://nuorisola.fi/18-24-vuotiaiden-aanestysaktiivisuus-nousi-jalleen-eduskuntavaaleissa-2023/>.

18 Meningsfullt deltagande definieras i handlingsplanen som ett deltagande som är meningsfullt för de unga själva och samhället i vidare bemärkelse, och som innebär att de ungas deltagande har konkreta effekter på samhället.

Bild 7. Finlands andra handlingsplan om Unga, fred och säkerhet bereddes i samarbete mellan de unga och myndigheterna. Bilden är från valideringstillfället som hölls vid utrikesministeriet den 13 mars 2025. Bild: Utrikesministeriet

En förutsättning för ett meningsfullt deltagande är att alla unga har möjlighet att delta inte bara i de beslut som gäller dem utan också i planeringen, genomförandet och uppföljningen av besluten. Deltagandet ska vara tryggt och tillgängligt för alla unga och tillvägagångssätten ska utvecklas för att nå unga med olika bakgrund. I handlingsplanen kategoriseras de ungas deltagande i två nivåer som påverkar varandra. Dessa nivåer är påverkan och deltagande i det demokratiska beslutsfattandet och fri påverkan till exempel via sociala medier och i form av demonstrationer. Målet är att garantera de ungas rätt att delta tryggt på båda nivåerna utan rädsla för trakasserier eller våld. De ungas möjligheter att delta ska tryggas även i undantags-situationer. För att garantera ett jämlikt deltagande och följa regeringens jämställdhetsprogram utreds jämställdhetsproblem som drabbar män och pojkar samt deras koppling till marginaliseringen av unga män.

Samarbete med unga och ungdomsorganisationer, positiva förebilder, stärkande av ungas kapacitet och interna medborgarkompetens – det vill säga känslan av hur väl medborgaren själv upplever sig förstå politiken, kunna påverka beslutsfattandet och delta i samhället – samt stöd och mentorskap för unga ökar deras vilja att delta och genomslagskraften i deras deltagande.

Uppmärksamhet ska fästas vid aktivt aktörskap bland unga med invandrar- och flyktingbakgrund samt unga som tillhör minoriteter, inklusive unga samer och unga som tillhör språkliga och kulturella minoriteter. Unga skapar en ny påverkanskultur till exempel inom sociala medier, idrott och konst. Man måste söka nya och innovativa sätt att påverka och delta samt identifiera den kompetens och goda praxis som ungdomsarbetare och ungdomsorganisationer redan har utvecklat.

I påverkan- och deltagandemöjligheternas hinderfrihet och tillgänglighet behöver behoven hos ungdomar med olika bakgrunder beaktas. Språket ska vara lättillgängligt och begripligt för alla unga, och möjligheterna att påverka och delta på ett tryggt sätt ska garanteras, till exempel genom att förebygga trakasserier och könsrelaterat våld på nätet.

Finland fokuserar särskilt på inkludering och lokalt ägarskap i fredsprocesserna. Finland strävar efter att främja de lokala ungas roll ett meningsfullt deltagande i förebyggandet och lösningen av konflikter samt i situationer efter konflikterna. Enligt forskningen är det ytterst viktigt att så många människor som möjligt, även unga, deltar i fredsprocesserna för att de ska ge effektiva och hållbara resultat. Finland ökar medvetenheten om de ungas positiva roll i fredsprocesserna och stärker de unga fredsmedlarnas och fredsbyggarnas kapacitet. Man arbetar även för att öka de lokala ungas delaktighet i fredsprocesserna. Myndigheternas samarbete med frivilligorganisationerna bör stärkas för att främja de ungas roll.

De ungas positiva roll och perspektiv ska beaktas i fredsbyggandet, det humanitära arbetet och utvecklingssamarbetet, liksom i verkställandet av den trippelnexus som strävar efter en smidig samordning av dessa.¹⁹ 2250-temat ska genomgående lyftas fram även inom krishanteringen och de ungas delaktighet i denna verksamhet ska stödjas.

---

19 Syftet med trippelnexusstrategin är att stärka samarbetet mellan utvecklingssamarbete, humanitärt bistånd och fredsbyggande och att förbättra deras samstämmighet, komplementaritet och effektivitet. Utrikesministeriets anvisning: Trippelnexus och samarbete med bräckliga stater och regioner.

Nätverket Unga, fred och säkerhet i Finland

Finlands nätverk för unga, fred och säkerhet grundades 2016, endast ett år efter att FN:s resolution 2250 antogs. Nätverket spelade en viktig roll i processen som resulterade i att den nationella handlingsplanen publicerades 2021. Därefter har nätverket aktivt främjat verkställandet av den nationella handlingsplanen och resolutionen i Finland. Nätverket är en öppen grupp för alla som är intresserade av frågor som gäller fred och säkerhet. Målet är att stärka ungas fredsarbete i Finland och utomlands. Nätverket består av ett betydande antal finländska organisationer som utför fredsarbete samt frivilliga privatpersoner. Nätverket leds av en styrgrupp bestående av unga förtroendevalda och dess verksamhet koordineras 2025 av Ungdomssektorn och Finlands FN-ungdom. Nätverket träffar beslutsfattare, ordnar evenemang och expertbesök samt informerar om vikten av 2250-agendan.

Nätverkets medlemmar fungerar som experter i olika sammanhang. Nätverket främjar också agendan unga, fred och säkerhet internationellt. Nätverkets samarbetspartner är bland andra FN:s ungdomsbyrå, EU, Nato, OSSE och bilaterala partner i olika länder. *Nordic Coalition on Youth, Peace and Security*, som grundades 2023, ökar det nordiska samarbetet inom unga, fred och säkerhet.

MÅL 1: De ungas möjligheter att delta i beslutsfattandet har ökat och deras meningsfulla deltagande i frågor som gäller fred och säkerhet har stärkts.

Delmål 1: Hinder för ungas meningsfulla deltagande har identifierats och avlägsnats

Åtgärder

Nationell nivå	Ansvarig instans
Finland erbjuder utbildning i att involvera unga för dem som arbetar med frågor som gäller fred och säkerhet	UM, IM, FSM, CMC
Finland förebygger marginalisering av unga och utreder problem med jämställdheten bland unga. Särskild uppmärksamhet fästs vid sambandet mellan jämställdhetsproblem som drabbar pojkar och marginalisering av unga män.	SHM, UKM, ANM, IM, frivilligorganisationerna
Nationell och internationell nivå	Ansvarig instans
Finland stöder forsknings- och utredningsarbete som ökar kunskapen om och förståelsen för faktorer som främjar ungas delaktighet och verksamhetens genomslag i frågor som gäller fred och säkerhet	UM
Finland stärker myndigheternas kapacitet genom att i samarbete med organisationspartnerna ordna utbildningar i 2250-tematiken	UM, frivilligorganisationerna
Finland ökar medvetenheten bland unga med olika bakgrund om ungas möjligheter att delta och försöker genom sina egna åtgärder stärka ungas kapacitet att delta i samhälleligt beslutsfattande med särskilt fokus på kvinnor och flickor på internationell nivå	Alla
Finland fäster särskild uppmärksamhet vid tillgänglighet, säkerhet och inkludering för unga, inklusive personer med funktionsnedsättning	alla

Delmål 2: Ungas meningsfulla deltagande i frågor som gäller fred och säkerhet har främjats

Åtgärder

Nationell nivå	Ansvarig instans
Finland stöder möjligheten för ungdomsrepresentanter med olika bakgrund, inklusive unga samer, att delta i viktiga möten och planeringen av dem som en del av mötesdelegationen	alla ansvariga ministerier, UM frivilligorganisationerna
Finland utvecklar ungdomsdelegatprogrammets representativitet och delaktighet	UM, MM, frivilligorganisationerna
Finland stöder ungas deltagande i internationella organisationers uppgifter för unga (t.ex. JPO, UNV, EU:s civila krisanteringsoperationer)	UM, IM, CMC
Finland skapar möjligheter med låg tröskel för unga som inte fullgör beväringstjänsten men vill delta i den nationella krisberedskapen samt ökar medvetenheten om möjligheten för unga som inte fullgör beväringstjänsten att delta i det frivilliga försvaret.	FSM
Nationell och internationell nivå	Ansvarig instans
Finland stöder ungas deltagande i samhällsdebatten och beslutsprocesserna till exempel genom att utveckla strukturerna och kanalerna för deltagande samt genom att stärka myndigheternas kompetens när det gäller ungas deltagande och hörande av unga.	SHM, UKM, ANM, IM, JM, UM frivilligorganisationerna
Finland ökar medvetenheten om de positiva effekterna av ungas deltagande i frågor som gäller fred och säkerhet	UM, UKM, SHM, MM, IM, FSM, frivilligorganisationerna
Finland främjar 2250-perspektivet samt ungas möjligheter att delta och påverka i berednings-, förhandlings-, verkställighets- och uppföljningsfaserna av internationella avtal, resolutioner och förbindelser	UM
Finland stöder ungas delaktighet i fredsarbete och ungdomsorganisationer som utför fredsarbete samt fredsnätverk på olika samhällsnivåer, inklusive på lokal nivå	UM, frivilligorganisationerna

Delmål 3: Kunskapen om ungas positiva roll och antalet unga som deltar i fredsprocesser, fredsmedling, övergångsprocesser och fredsbevarande insatser har ökat på internationell nivå

Åtgärder

Nationell och internationell nivå	Ansvarig instans
Finland stärker unga fredsbyggares kapacitet genom utbildning och generationsöverskridande mentorskap	UM, frivilligorganisationerna
Finland ger unga mer utbildning i och medvetenhet om möjligheterna att delta i FN:s, EU:s och Natos militära och civila krishanteringsoperationer.	UM, FSM, IM, CMC
Internationell nivå	Ansvarig instans
Finland främjar fredsdialog och utbyte av erfarenheter mellan unga och mellan generationer	UM, frivilligorganisationerna
Finland ordnar utbildning för myndigheter och andra aktörer om att inkludera de ungas perspektiv i olika skeden av fredsprocesserna	UM
Vid bedömningen av fredsmedlingsprojekt strävar Finland efter att beakta projektens 2250-dimension och i helhetsbedömningen fästa särskild uppmärksamhet vid projekt som främjar målen i resolution 2250	UM

Delmål 4: 2250-perspektivet i utvecklingssamarbetet, den humanitära biståndsverksamheten och fredsbyggandet har stärkts

Åtgärder

Nationell och internationell nivå	Ansvarig instans
Finland främjar att 2250-perspektivet inkluderas i mandaten för krishanteringsoperationer och uppdrag	UM, FSM, IM, CMC
Finland främjar inkludandet av 2250-perspektivet i krishanteringsutbildningen och övningarna samt i de internationella diskussionerna om dem	UM, IM, CMC, FSM, Huvudstaben, FINCENT
Finland stöder projekt där finländska ungdomar kan stärka säkerheten och stabiliteten i samhället i utvecklingsländer som en del av Finlands utrikespolitiska linje	UM, frivilligorganisationerna
Finland ökar de ungas kunskande om fredsbyggande, krishantering, humanitär verksamhet, hållbar utveckling och försörjningsberedskap	Alla
Finland fäster särskild uppmärksamhet vid ställningen för personer med funktionsnedsättning samt vid kvinnors och flickors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter i kriser och nödsituationer	UM, frivilligorganisationerna
Finland fäster uppmärksamhet vid 2250-perspektivet i utvecklingssamarbetet och fredsbyggandet	UM, frivilligorganisationerna

3.3 Fokusområde 2: Förebyggande

Genom att förebygga konflikter och våld kan man framför allt spara människoliv, men också viktiga resurser. Uppmärksamhet bör riktas mot de strukturella faktorer som ligger bakom våld och konflikter, såsom fattigdom och ojämlikhet, orättvisa och kränkningar av de mänskliga rättigheterna genom att stärka en hållbar utveckling och institutionernas inkludering.²⁰

Finlands säkerhet bygger på ett stabilt samhälle där unga inte lämnas utanför, utan är en del av samhället. Det är viktigt att unga deltar i arbetet med att motverka marginalisering, våld och otrygghet. Det förebyggande arbetet måste prioritera konkreta åtgärder som motverkar marginalisering, stärker de ungas psykiska uthållighet och bekämpar våldsamt beteende och brottslighet.

Bild 8. Flerpartialog mellan finländska och kosovanska ungdomar som en del av planeringen av ett projekt som ordnades av Demo Finland och Prishtina Institute for Political Studies (PIPS) för att stödja ungas politiska deltagande i Kosovo. Bild: PIPS

20 FN och Världsbanken, Pathways for Peace: Inclusive Approaches to Preventing Violent Conflict. <https://www.worldbank.org/en/topic/fragilityconflictviolence/publication/pathways-for-peace-inclusive-approaches-to-preventing-violent-conflict>

Marginaliseringen av unga är en viktig samhälls- och säkerhetsfråga både nationellt och globalt. Fattigdom, avsaknad av framtidsutsikter samt brist på utbildning och utkomstmöjligheter ökar risken för konflikter och våldsbejakande radikaliserings.

Högklassig utbildning och ekonomisk egenmakt är centrala faktorer när det gäller att förebygga marginalisering, radikaliserings och brottslighet. Samtidigt erbjuder det unga möjligheter att främja social sammanhållning och en jämlik och mångkulturell dialog som inkluderar olika religioner och politiska ståndpunkter.

På det globala planet har flickor och kvinnor sämre möjligheter att skaffa sig en utbildning än pojkar och män. I Finland avbryter män oftare sina studier än kvinnor. I Finland minskade utbildningens ärftlighet under flera årtionden, men under de senaste åren har den positiva utvecklingen stannat upp. Ungas möjligheter försämrades också av att arbetslivet differentieras ytterligare i manliga och kvinnliga branscher. Man strävar också efter att avveckla differentieringen av utbildningsvalen genom verkställandet av den nationella strategin LUMA(TE) 2030.

Utbildning av hög kvalitet är en av prioriteringarna i Finlands utvecklingspolitik. Finland fokuserar utifrån sina egna styrkor och utvecklingsländernas behov särskilt på flickors utbildning, lärarutbildning, yrkesutbildning och utbildning av personer med funktionsnedsättning. Skolmåltiderna och det digitala lärandet är en viktig del av det finländska utbildningsområdets arbete.

Särskild uppmärksamhet ska även fästas vid att ge unga **ekonomisk egenmakt**. Unga, såväl de som lever i Finland som de som lever under bräckliga förhållanden, ska erbjudas möjligheter genom att stödja yrkesutbildning, sysselsättningsmöjligheter, företagande samt övergången från skolan till arbetslivet. Starka ekonomiska färdigheter och medborgarfärdigheter stöder de ungas självständighet. Som en förebyggande åtgärd är det också nödvändigt att i större utsträckning stödja ungas kriställighet.

Ungas potential i **förebyggandet av terrorism och våldsbejakande extremism** har identifierats bättre under de senaste åren. FN:s generalsekreterares handlingsplan för att förebygga våldsbejakande extremism samt FN:s generalförsamlings resolution 77/298 om en global strategi mot terrorism betonar ett övergripande förhållningssätt till dessa säkerhetshot och beaktar ungas potential som fredsbyggare.²¹ Det aktiva verkställandet av Finlands nationella åtgärdsprogram för förebyggande och bekämpning av våldsbejakande radikaliserings och våldsbejakande extremism 2024–2027²² är en del av Finlands 2250-arbete. I den utnyttjas

21 <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n23/189/01/pdf/n2318901.pdf>

22 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-981-3>

kompetensen och förståelsen hos unga med olika bakgrund och de inkluderas i det förebyggande arbetet på alla nivåer. Den europeiska beredskapsunionsstrategin beaktar också unga som en särskild grupp som en del av hela samhällets kollektiva beredskap.

I Finland består de ungas säkerhetsutmaningar i synnerhet av **våld och mobbning i skolan** samt av diskriminering och marginalisering. Otrygghet orsakas även av till exempel ekonomisk osäkerhet, arbetslöshet och korttidsjobb samt beroende av föräldrarna eller statens stödsystem. Därtill är psykiska problem och missbruksproblem de vanligaste orsakerna bakom hälsoproblem, marginalisering och långvarig arbetslöshet bland unga. Själv mord är en vanlig dödsorsak bland unga i Finland, särskilt bland män.²³

Mobbning och fysiska hot riktas mest mot första generationens unga med utländsk bakgrund, personer med funktionsnedsättning samt unga som hör till sexuella minoriteter och könsminoriteter.²⁴ Våld och mobbning förekommer såväl i skolan som på internet och i samband med hobbyer. Unga ska även skyddas mot våld i hemmet. I fråga om dessa problem är det särskilt viktigt att ingripa i ett tidigt skede. Regeringen främjar ungdomsarbetet i skolor och på läroanstalter samt närvaron av trygga vuxna i skolorna. Regeringen stärker rättsskyddet för elever som blivit utsatta för mobbning och deras möjlighet att fortsätta i sin egen skola. År 2024 godkändes en lag som förbjuder tvångsäktenskap och lagar som förbjuder könsstympning av flickor.

Unga upplever fysiskt våld mer än de äldre åldersgrupperna. I Finland är unga män överrepresenterade i statistiken både som våldsverkare och som våldsoffer.²⁵ Hot om våld lyftes också fram som något som försämrar de ungas trygghetskänsla i en enkät om fred och fredsarbete som genomfördes bland unga.²⁶ Under de senaste åren har en något oroväckande ökning av våld bland minderåriga observerats i statistiken. Det är viktigt att man sätter sig in i de grundläggande orsakerna till ungas illamående och söker lösningar på ett mångsidigt sätt. I enlighet med regeringsprogrammet har Finland utarbetat ett omfattande åtgärdsprogram för att förebygga marginalisering bland unga, åtgärda välfärdsunderskottet och åtgärda psykiska problem. Finland satsar på förebyggande åtgärder, såsom uppsökande ungdomsarbete

23 Kansallisen lasten ja nuorten turvallisuuden edistämisen ohjelman tavoite- ja toimenpidesuunnitelma vuosille 2018–2025.

24 Eid, Mona & Castaneda, Anu (2023). Ulkomaalaistaustaisten nuorten hyvinvointi tutkimusten ja tilastojen valossa. THL. Statens ungdomsråds publikationer 73.

25 <https://rikoksentorjunta.fi/sv/naisiin-ja-miehiin-kohdistuva-vakivalta1>

26 Ungdomssektorn rf: Ei rauhaa ilman nuoria – Suomalaisten ja Suomessa asuvien nuorten näkemyksiä rauhasta, turvallisuudesta ja rauhantyöstä, 2025.

och workshoppar för unga samt förebyggande av marginalisering på båda nationalspråken och på samiska. Särskild uppmärksamhet ägnas åt de unga som av olika orsaker är mest utsatta. Det multiprofessionella arbetet för att främja de ungas välbefinnande stärks.

Våld bland unga är ett växande problem. Största delen av de unga i Finland begår inga brott, men brott bland barn under 15 år, i synnerhet våldsbrott, har ökat betydligt under de senaste åren. Det är viktigt att ingripa i tid mot hotbilder såsom bildandet av gatugäng. Samarbetet mellan polisen och de sociala myndigheterna måste intensifieras ytterligare. Man måste i synnerhet ta ungas våldsamt och känsla av otrygghet på allvar. De ungas egen expertis på området ska identifieras och utnyttjas för att motarbeta våldet. I redogörelsen för den inre säkerheten som är under beredning beaktas behovet av ett multiprofessionellt grepp för att förebygga att unga hamnar i kriminell verksamhet eller gatugäng. Dessutom genomför statsrådet och myndigheterna ett omfattande åtgärdsprogram för att förebygga och bekämpa den ökade ungdoms- och gängbrottsligheten i Finland. Även i EU:s strategi för den inre säkerheten som är under beredning beaktas bekämpningen av hot mot barn och unga.

Bild 9. Unga diskuterade framtida generationers rättigheter och ungas delaktighet i FN vid Framtidstoppmötet för unga den 24–25 augusti 2024. Bild: Victoria Fofanova

I utbildningen och ungdomsarbetet är det viktigt att stärka fredsfostran, människorätts- och demokratifostran samt övergripande sexualfostran. De verktyg och projekt för fredsfostran som konstaterats fungera ska spridas även på det internationella planet.

På nätet sprids mycket falska nyheter och annat skadligt material. Det är viktigt att de ungas medieläskunnighet, kritiska tänkande och digitala kompetens stärks och att man säkerställer att den är aktuell. Alla ska ha lika tillgång till den digitala miljön samt beredskap att agera lagligt, ansvarsfullt och kritiskt i de tjänster som finns där. Detta stöder också kristålligheten.

I Finland främjar många aktörer, såsom frivilligorganisationer, ungdomsorganisationer, kommuner och ungdomsfullmäktige, idrottsföreningar, församlingar, aktörer inom mentalvårds- och missbruksarbete samt olika nätverk ungas delaktighet och jämlikhet samt förebygger diskriminering. Organisationerna når ofta även ut till de grupper som är svårast att nå. Det är viktigt att se till att aktörerna kan fortsätta sin verksamhet och utveckla sitt samarbete. Unga bör oavsett socioekonomisk bakgrund garanteras möjlighet till minst en meningsfull fritidssysselsättning. Via hobbyverksamhet ökar upplevelsen av att höra till en meningsfull gemenskap, det sociala kapitalet stärks och självkänslans utveckling förstärks.

MÅL 2: De ungas roll i förebyggandet av marginalisering och våld samt i främjandet av likabehandling och fredskultur har ökat

Delmål 1: De ungas potential i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande radikalisering och extremism har tagits till vara

Åtgärder

Nationell och internationell nivå	Ansvarig instans
Finland främjar ungas deltagande i arbetet med att förebygga våldsbejakande radikalisering och extremism (PVE), samt i planeringen och genomförandet av arbetet	IM, SHM, UKM, UM frivilligorganisationerna
Finland främjar ungas deltagande i arbetet med att förebygga våld	JM, frivilligorganisationerna

Delmål 2: Högklassig utbildning har lyfts fram som ett verktyg för att främja fred och skolornas och ungdomsarbetets fostrande uppgift i samhället har stärkts

Åtgärder

Nationell nivå	Ansvarig instans
Finland stöder stärkandet av kriställigheten i skolorna och i ungdomsarbetet, inklusive som en del av genomförandet av EU:s strategi för beredskapsunionen	UKM, frivilligorganisationerna
I Finland förebyggs spridningen av felaktig information genom att främja medieläskunnighet och kritiskt tänkande till exempel i lärarutbildningen, skolorna och ungdomsarbetet	UKM, frivilligorganisationerna
Finland främjar utvecklingen av ungas emotionella färdigheter, dialogfärdigheter och interaktionsfärdigheter	UKM, frivilligorganisationerna
Finland främjar samarbetet mellan skolor, ungdomsarbete och frivilligorganisationer inom fredsfostran	UKM, frivilligorganisationerna

Nationell och internationell nivå	Ansvarig instans
Finland främjar vikten av konfliktlösningsfärdigheter och fredsfostran i utbildning och annan fostrande verksamhet (hobbyer) samt i ungdomsarbete	UKM, UM, JM, frivilligorganisationerna
Finland ökar medvetenheten och kommunicerar om den högklassiga utbildningens och den fostrande fritidsverksamhetens roll i förebyggandet av marginalisering, våld och konflikter	UM, UKM, IM, ANM, frivilligorganisationerna
Finland fäster särskild uppmärksamhet vid utbildningens roll i förebyggandet av sexuella trakasserier och könsrelaterat våld.	UKM, UM, frivilligorganisationerna

Delmål 3: De ungas ekonomiska, yrkesmässiga och sociala möjligheter har stärkts

Åtgärder

Nationell nivå	Ansvarig instans
Finland främjar ungas deltagande i planeringen, verkställandet och uppföljningen av initiativ som gäller ungas ekonomiska, yrkesmässiga och sociala möjligheter	ANM, JM
Finland förebygger diskriminering inom utbildningen och på arbetsmarknaden och avvecklar strukturell diskriminering	UKM, ANM, SHM, frivilligorganisationerna

Nationell och internationell nivå	Ansvarig instans
Finland stöder stärkandet av ungas färdigheter och yrkeskompetens i enlighet med arbetsmarknadens krav samt främjar ungas företagande och sysselsättningsmöjligheter	UKM, ANM, UM, frivilligorganisationerna

Bild 10. Eunice Ngunyo genomförde en tvåårig yrkesexamen vid Kenia YMCA College of Agriculture and Technology. Limuru, Kenya 2021. Bild: Martiina Woodson

3.4 Fokusområde 3: Skydd

För att unga ska kunna delta på ett meningsfullt sätt i byggandet och upprätthållandet av en hållbar fred krävs en trygg miljö och att rättigheterna tillgodoses. Unga behöver trygga platser där de kan samlas, uttrycka sig och delta i beslutsfattandet. Unga ska skyddas mot psykiskt, fysiskt, sexuellt och könsrelaterat våld och deras rättigheter ska säkerställas även under undantagsförhållanden. En av de viktigaste hörnstenarna i skyddet på nationell nivå är att förebygga och ingripa i våld och mobbning mot unga.

Finland kan bara vara ett tryggt land om samhället klarar av att skydda sina egna medborgare under alla förhållanden – även i undantagssituationer. Att skydda unga innebär att stärka sådana strukturer och färdigheter som hjälper dem att klara sig, agera och även stödja varandra. Unga är samhällsbyggare och deras färdigheter att stärka sin egen säkerhet och säkerheten för sin närmaste krets bör utvecklas och stödas.

Den internationella humanitära rätten försöker begränsa det mänskliga lidande som väpnade konflikter orsakar och skydda civilbefolkningen. Finland har förbundit sig att till fullo genomföra den internationella humanitära rätten. Unga civila och barn ska skyddas mot våld i bräckliga och konfliktdrabbade länder. I synnerhet barn och unga ska skyddas mot sexuellt och könsrelaterat våld som används som krigsföringsmetod. En av prioriteringarna i Finlands verksamhet inom folkrätten är att straffrättsligt ställa dem till svars som gjort sig skyldiga till de mest allvarliga internationella brotten, såsom folkmord, brott mot mänskligheten och krigsbrott. Finland deltar aktivt i arbetet mot straffrihet, utvecklingen av internationell straffrätt och främjandet av dess verkställighet. Finland fortsätter stödja dem som blivit offer för de allvarligaste internationella brotten och i synnerhet offren för sexuellt och könsrelaterat våld. Finland främjar verkställandet av skyddsansvaret och betonar särskilt åtgärderna för att förebygga de allra allvarligaste internationella brotten.

De ungas särskilda behov ska beaktas i den humanitära verksamheten. Finland fäster särskild uppmärksamhet vid ställningen för personer med funktionsnedsättning samt vid kvinnors och flickors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter i humanitära kriser och nödsituationer. Unga som upplevt sexuellt våld ska erbjudas stöd med hänsyn till deras bakgrund.

Förebyggandet av människohandel effektivteras tvärssektoriellt och på ett övergripande sätt. Justitieministeriet bereder en handlingsplan mot människohandel. Regeringen utarbetar ett brottsofferpolitiskt åtgärdsprogram i syfte att trygga stödtjänsternas finansiering och förbättra brottsoffers ställning vid straffrättsliga förfaranden.

Unga som kommer till Finland från andra länder behöver socialt och ekonomiskt stöd, utbildningsmöjligheter och information om sina rättigheter på ett sätt och på ett språk som de förstår. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt klienter som är i en särskilt utsatt ställning. I augusti 2023 gav regeringen ett meddelande om främjande av likabehandling och har förbundit sig att främja likabehandling och icke-diskriminering samt att arbeta för att minska rasism. Regeringen vill engagera hela det finländska samhället i detta arbete. Finländska kommuner har en viktig roll när det gäller att ta emot flyktingar och de har ordnat sommarläger till exempel för ukrainska ungdomar.

De unga fredsbyggarnas och människorättsförsvararnas arbete är centralt när det gäller att uppnå hållbar fred och utveckling. Deras rätt att delta, sammanträda och uttrycka sina åsikter ska tryggas. Enligt de anvisningar som publicerats för att stödja och skydda människorättsförsvarare i Finland (2022) prioriterar Finland särskilt att stödja rätten att delta och verksamhetsmöjligheterna för dem som försvarar de allra mest utsatta och arbetar för deras rättigheter. Ett av Finlands prioriterade områden är att stödja kvinnliga människorättsförsvarare i deras verksamhet. Finland fortsätter sitt långvariga stöd för att stärka medborgarsamhällets och människorättsförsvararnas verksamhetsmöjligheter.²⁷ Som en del av detta arbete är det viktigt att öka medvetenheten, nationellt och internationellt, om det arbete som de unga utför och om behovet av skydd. Man bör stödja grundandet av nätverk som ger unga människorättsförsvarare skydd och genomslagskraft. Det är också viktigt att unga politikers, organisationsledares, lärares, journalisters och frivilligas integritet garanteras och möjliggörs såväl i den fysiska miljön som på digitala plattformar.

Upplevelser av sexuellt våld och sexuella trakasserier är vanliga bland barn och unga, särskilt bland flickor och kvinnor, sexuella minoriteter och könsminoriteter samt rasifierade minoriteter. Även pojkar och män råkar ut för sexuellt våld. En stor del av våldtäktsoffren i Finland är under 30 år. Antalet sexualbrott på nätet ökar. Offrets rädsla och skam utgör ofta ett hinder för att göra en polisanmälan och saken kan försvåras av bland annat att personen har en underordnad ställning samt av kulturella och religiösa omständigheter. Den nya sexualbrottslagen trädde i kraft

27 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164416/UM_2022_6.pdf

den 1 januari 2023 och stärker varje persons sexuella självbestämmanderätt och skyddet av den personliga integriteten. Det centrala är i synnerhet den så kallade samtyckesgrunden och den växande mångfalden av sexuellt ofredande, vilket har lett till en utvidgning av rekvisitet för sexuellt ofredande. Myndigheternas kapacitet bör utvecklas så att offren får bästa möjliga stöd och så att straffprocesserna blir snabbare. Det är viktigt att tröskeln för att göra en brottsanmälan sänks och att offret vid behov erbjuds skydd mot gärningsmannen.

Bild 11. I januari 2025 diskuterade palestinska ungdomar i Gaza metoder för att dämpa spänningarna i samhället och främja sammanhållningen. Workshoppen var en del av en mer omfattande serie workshoppar som ordnades av CMI – Martti Ahtisaari Peace Foundation, där man kartlade de ungas roll för att främja social samhörighet. Bild: Yasser Hattab

MÅL 3: Skyddet av unga och tillgodoseendet av ungas rättigheter vid konflikter och förebyggandet av konflikter har stärkts

Delmål 1: Efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna, den humanitära rätten och skyldigheterna enligt internationell straffrätt har stärkts

Åtgärder

Nationell nivå	Ansvarig instans
Finland stöder ungas förståelse för de centrala principerna för internationella mänskliga rättigheter och humanitär rätt.	UM, FSM (bevärningsutbildningen), ANM (civiltjänstutbildningen), frivilligorganisationerna
Internationell nivå	Ansvarig instans
Finland främjar efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna och internationell humanitär rätt samt ansvarsskyldigheten för de allra allvarligaste internationella brotten	UM
Finland fortsätter stödja dem som blivit offer för de allvarligaste internationella brotten, i synnerhet offer för sexuellt och könsrelaterat våld.	UM
Finland arbetar för att stärka den internationella rätten och kommunicerar konsekvent på alla ändamålsenliga forum om skyldigheterna enligt internationell rätt.	UM

Delmål 2: Skyddet av unga och beaktandet av ungas specialbehov inom den humanitära biståndsverksamheten och i de åtgärder som svarar på migration har stärkts

Åtgärder

Nationell nivå	Ansvarig instans
Finland främjar förmågan hos aktörer som deltar i mottagningen av asylsökande, asylprocessen och integrationen att beakta de ungas särskilda behov i sin verksamhet	IM, ANM, frivilligorganisationerna
Finland främjar tjänster avsedda för unga brottsoffer bland asylsökande eller flyktingar och fäster särskild uppmärksamhet vid det stöd som offer för sexualbrott behöver	SHM
Internationell nivå	Ansvarig instans
På internationella forum fäster Finland särskild uppmärksamhet vid unga med funktionsnedsättning och flickors och unga kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter samt rätten till inkluderande utbildning i nödsituationer och agerar för att undanröja hindren för att få hjälp	UM
Finland erbjuder stöd i konfliktområden till unga, särskilt flickor och unga kvinnor, till exempel i form av tryggare lokaler, rättshjälp och utbildning	UM, frivilligorganisationerna

Delmål 3: Skyddet av unga fredsbyggare, människorättsförfvarare och aktivister samt tillgodosendandet av deras rättigheter har stärkts

Åtgärder

Nationell nivå	Ansvarig instans
Finland ordnar utbildning om hatretorik samt yttrandefrihet och dess gränser	IM, frivilligorganisationerna
Finland ökar medvetenheten om tillgängliga rättsmedel för offer för våld på nätet	IM, frivilligorganisationerna
Nationell och internationell nivå	Ansvarig instans
Finland beaktar de ungas roll i de nationella anvisningarna och utredningarna om människorättsförfvarare	UM
Finland ökar medvetenheten om unga människorättsförfvarares, fredsbyggares och aktivisters verksamhet, rättigheter och behov av skydd	UM, frivilligorganisationerna

Delmål 4: Skyddet av unga och förebyggandet av marginalisering av unga på nationell nivå har stärkts

Åtgärder

Nationell nivå	Ansvarig instans
Finland utökar åtgärderna mot våld och mobbning mot unga och stärker stödet till offren	UKM, JM, IM, SHM, frivilligorganisationerna
Finland stärker förebyggandet av rasism och annan diskriminering	Alla
Finland utökar åtgärderna mot sexualbrott samt sexuella trakasserier och ofredande och fäster särskild uppmärksamhet vid att underlätta polisanmälan och stödja offren	IM, UKM, SHM, frivilligorganisationerna
Finland stärker myndigheternas förmåga att identifiera och ingripa i människohandel samt stöder offren i deras återhämtning	IM, JM, SHM, ANM

3.5 Fokusområde 4: Avväpning, återvändande och återintegrering i samhället

En hållbar fred kräver åtgärder efter konflikten, såsom avväpning, återvändande och återintegrering i samhället. De ungas särskilda behov ska beaktas i åtgärderna efter en konflikt både nationellt och internationellt, och de unga ska göras delaktiga i planeringen och genomförandet av program. På nationell nivå omfattar målen och åtgärderna för återintegrering i samhället även återvändande och anpassning från exempelvis extrema rörelser, fängelse eller ett liv som marginaliserad.

Även om en stor del av de tidigare krigarna runt om i världen är unga, har man i DDR-insatserna (Disarmament, Demobilization, Reintegration) fäst liten uppmärksamhet vid de ungas roll, synpunkter och särskilda behov. Finland stöder DDR-åtgärder genom multilateralt samarbete och via frivilligorganisationer. Det är viktigt att stärka internationella DDR-åtgärder som beaktar de särskilda behov som unga och i synnerhet unga kvinnor har. Inkluderingen i processerna bör beaktas, och lokala unga bör inkluderas i planeringen och genomförandet. Medvetenheten om de ungas roll vid avväpning och förhindrande av spridning av illegala vapen måste ökas.

Att säkerställa ungas tillträde till utbildning och arbetsliv är en väsentlig del av avväpning, återvändande och återintegreringen av krigare i samhället. I bräckliga stater fokuserar Finland på sysselsättning av kvinnor och unga samt på att stödja näringar för flyktingar och före detta soldater som återvänder. Dessutom stöds företagande och staternas strävanden att dra nytta av handel och investeringar bland annat genom utvecklingssamarbete som stöder handeln.

För att stärka den inre säkerheten och upprätthålla ett enhetligt samhälle krävs att invandrare aktivt anpassar sig till det finländska samhället. Integrationen måste ske inom ramen för finsk lagstiftning och finländska värderingar, men samtidigt är det viktigt att stödja det mottagande samhällets beredskap att främja invandrarers delaktighet, inklusive arbete. Om integrationen misslyckas kan det leda till marginalisering, uppkomst av parallella samhällen, gängkriminalitet och spänningar i samhället. Därför måste åtgärderna som främjar integration ha en närmare koppling till myndighetsarbete och tydliga skyldigheter. Att delta i språkundervisning, söka jobb och tillägna sig de regler som gäller i det finländska samhället ska vara primära mål, men samtidigt är det viktigt att främja dialog och allmän förståelse mellan människor med olika bakgrund. Finland stöder personer som återvänder från konfliktområden och har uppehållstillstånd i Finland, och erbjuder dem möjligheter att bygga upp sina liv igen på ett tryggt sätt, som en del av samhället. I de nationella åtgärderna för främjande av integration ska de ungas särskilda behov

beaktas i undervisningen, utbildningen, det samhälleliga deltagandet, den sociala delaktigheten, sysselsättningen och främjandet av hälsan. De ungas psykosociala behov måste beaktas. Den expertis och det kamratstöd som finns hos unga med invandrar- och flyktingbakgrund samt unga i diasporan är viktiga.

Möjligheterna för ungdomar som återintegreras i samhället att sysselsättas, verka som företagare och delta i näringslivet måste förbättras. Unga som återvänder ska stödjas i sin fysiska och psykiska återhämtning samt i sin sociala integration. De måste garanteras tillgång till högklassig utbildning och ha möjlighet att studera klart och omfattas av socioekonomiskt stöd. Åtgärderna för återvändande och återintegrering ska också vara könssensitiva och inkluderande. Vid sidan av myndigheterna producerar invandrarorganisationer, organisationer som stöder flyktingar och organisationer som för samman olika kulturella bakgrunder integrationstjänster och utvecklar integrationsåtgärder. Finländska organisationer har högklassig kompetens till exempel i anslutning till att arbeta med barnsoldater.

MÅL 4: De ungas specialbehov har beaktats inom insatserna efter konflikter och ungas positiva roll inom dessa har stärkts

Delmål 1: Ungas särskilda behov i stödet för integration och integrering har beaktats

Åtgärder

Nationell nivå	Ansvarig instans
Finland stöder ungas deltagande i planeringen och verkställandet av integrationsfrämjande åtgärder	ANM, UKM, IM
Finland stöder unga som integreras i deras psykiska och fysiska återhämtning	Frivilligorganisationerna
Finland gör det lättare att frigöra sig från ungdomsbrottslighet genom att satsa på Exit-verksamhet, koncentrera sig på organiserad brottslighet, våldsbejakande extremism samt grov cyberbrottslighet.	IM, JM, frivilligorganisationerna
Finland stärker förutsättningarna för språkinläring, arbete och tillägnande av samhällets regler i de integrationsfrämjande tjänster som avses i lagen om främjande av integration.	UKM, ANM, frivilligorganisationerna
Finland bedriver mer forskning och utnyttjar den i arbetet med personer som återvänder från krigsområden för att främja återhämtning och stödja integration.	IM, frivilligorganisationerna

Delmål 2: De ungas roll i DDR-verksamheten har stärkts

Åtgärder

Nationell nivå	Ansvarig instans
Finland ökar ungas medvetenhet om DDR-verksamheten	IM, UM

Internationell nivå	Ansvarig instans
Finland främjar beaktandet av ungdomsperspektivet i DDR-processerna samt de ungas deltagande i planeringen och verkställandet av dem	UM

3.6 Fokusområde 5: Partnerskap

Finland betonar betydelsen av mångsidiga partnerskap för att uppnå fred och utveckling. Samarbetet mellan olika intressentgrupper är centralt för att förebygga konflikter, upprätthålla freden samt stärka demokratin och det regelbaserade internationella systemet. Mångsidiga partnerskap är styrkor som är typiska för Finland och detta utnyttjas också i verkställandet av 2250-agendan. På nationell nivå är de mest betydande aktörerna och samarbetspartnerna ministerierna och ämbetsverken, det akademiska samfundet och frivilligorganisationerna, i synnerhet ungdomsorganisationerna. Samarbetspartner kan också vara näringslivet, som ger unga sysselsättningsmöjligheter samt en fackföreningsrörelse som har kompetens om unga arbetstagares rättigheter och arbetshälsa. Riksdagen har sedan perioden 2019–2023 haft aktionsgruppen Unga, fred och säkerhet, som blev officiell hösten 2024. Gruppens mål är att öka kännedomen om agendan i riksdagen och stärka samarbetet mellan det civila samhället och de politiska beslutsfattarna.

Bild 12. Workshopen Unga, fred och säkerhet, som ordnades av Finland, förde samman unga och tjänstemän från olika länder. Bild: Anu Apo

Partnerskap är kärnan i Finlands multilaterala samarbete. Det är viktigt att stärka partnerskapen med de regionala och internationella organisationer som beaktar ungdomarnas positiva roll i frågor som gäller fred och säkerhet. Viktiga partner i detta arbete är bland annat FN, EU, Europarådet, OSSE, Nordiska ministerrådet, Nato, Afrikanska unionen och regionala organisationer såsom Arabförbundet. I synnerhet i de afrikanska länderna finns ett särskilt intresse för temat på grund av den stora andelen unga i befolkningen. Partnerskap bör också undersökas och förstärkas i Asien och Sydamerika.

Vid FN:s högkvarter i New York är Finland och Jordanien ordförande för vänggruppen Unga, fred och säkerhet (Group of Champions of Youth, Peace and Security). I vänggruppen deltar FN-medlemsländer och observatörsmedlemmar. Gruppen stärker och utvecklar medlemsländernas och FN:s samarbete och samordning för att verkställa YPS-agendan, delar med sig av god praxis och stöder medlemsländer i genomförandet av agendan. Vänggruppen, med Finland och Jordanien som dess ordförande, har haft en central roll i främjandet av YPS-agendan och dess synlighet i FN.

För att ingå partnerskap behövs attitydförändring och kreativitet. Unga måste ses som jämlika och nödvändiga partner för att garantera en hållbar fred. När de unga deltar på ett meningsfullt sätt skapar det möjligheter att utveckla nya sätt att främja fred och säkerhet. I synnerhet är det viktigt med ett jämlikt samarbete över generationerna och sektorerna. Investeringar i ungas kapacitet och ledarskap, informationsutbyte, stöd och aktivt lyssnande ger deltagandet mer genomslag. Man måste fästa uppmärksamhet vid mentorskap för att till exempel erfarna fredsorganisationers know-how ska kunna användas av unga.

Den offentliga förvaltningens partnerskap med ungdomsorganisationer och frivilligorganisationer som arbetar med unga måste stärkas. Investeringar i organisationers verksamhet och därigenom i unga är en del av fredsbyggandet och upprätthållandet av freden. Flera finländska frivilligorganisationer och deras partner främjar fred och social samhörighet både nationellt och internationellt bland annat genom utvecklingssamarbete. Partnerskap och samarbete med regeringarna ökar ungdomsorganisationernas funktionsförmåga och genomslagskraft. Till exempel har Diaspora-organisationerna för unga en särskild roll i bräckliga stater, eftersom de som lever i diaspora har tät kontakt till sina hemländer samt bra lokalkännedom och kunskap om lokala utvecklingsbehov. I Finland fungerar fredsnätverket för Östafrikas unga som exempel. Nätverket inledde sin verksamhet 2024 och för samman unga från Afrikas horn och i synnerhet från Somalia.

Även samarbetet med inofficiella ungdomsgrupper och rörelser är viktigt. De ungas klimatrörelse har visat att unga inte alltid behöver ha en organisation bakom sig. Samarbetet med unga som inte hör till en organisation är viktigt för att säkerställa flerstämmighet.

Partnerskapet med det civila samhället och de unga syns också i att de unga blir en del av Finlands utrikes- och säkerhetspolitik. I genomförandet av Agenda 2030 har de unga en central roll. Gruppen De ungas Agenda 2030, som grundades under Finlands kommission för hållbar utveckling under ledning av statsministern 2017, deltar i främjandet av målen för hållbar utveckling på olika håll i Finland. Klimat- och naturgruppen för unga (Nuoli) som grundades 2023 hjälper ministerierna i planeringen, genomförandet och konsekvensbedömningen av ungas deltagande. De ungas och organisationernas 2250-nätverk är en viktig partner i utrikes- och säkerhetspolitiken.

Bild 13. Scouts, Peace and Security är ett gemensamt utvecklingsprojekt för Nepals och Finlands scouter som fokuserar på fredsfostran, på att förbättra ungas möjligheter att påverka och främja social fred. Resolution 2250 utgör grunden för arbetet. Inom projektet ordnas diskussionstillfällen där nepalesiska unga kan föra en dialog med lokala beslutsfattare. Projektet Scouts, Peace and Security genomförs med finansiering från utrikesministeriet 2023–2025. Bild: Nepal Scouts

MÅL 5: Samarbetet med fredsfrämjande samarbetspartner och i synnerhet partner och unga som fokuserar på ungas positiva roll har ökat

Delmål 1: De ungas roll som centrala samarbetspartner för att garantera fred har stärkts

Åtgärder

Nationell nivå	Ansvarig instans
Finland främjar det strategiska samarbetet mellan ungdomsorganisationer, frivilligorganisationer och den offentliga förvaltningen och säkerställer att unga tas med i planeringen, genomförandet och uppföljningen av verkställandet av resolution 2250	Alla
Finland identifierar de ungas roll som aktiva användare av sociala medier och ny teknik och stöder utnyttjandet av de ungas sakkunskap i främjandet av fred och säkerhet.	UM, ANM, IM, frivilligorganisationerna
Finland utvecklar samarbetet och partnerskapen mellan staten och medborgarverksamheten för unga.	SHM, UKM, ANM, IM, SHM, MM, JM Frivilligorganisationerna
Finland utökar partnerskapen med den privata sektorn för att öka ungdomssysselsättningen	ANM
Nationell och internationell nivå	Ansvarig instans
Finland stöder ungdomsorganisationer och fredsorganisationer som partner för ungdomsarbete och ungdomsföretagande	UM, ANM
Finland främjar generationsöverskridande och översektoriellt mentorskap, informationsutbyte och utbyte av erfarenheter inom fred och säkerhet	UM, frivilligorganisationerna
Finland stöder dialogen bland unga (t.ex. mellan kulturer, religioner och partier) samt samarbetar med ungdomsorganisationer som främjar dialog och fredsarbete	UM, UKM, frivilligorganisationerna

Delmål 2: Finland stöder internationella och regionala partner som beaktar och främjar ungas positiva roll i frågor som gäller fred och säkerhet

Åtgärder

Internationell nivå	Ansvarig instans
Finland lyfter konsekvent fram 2250-agendan och målsättningar i linje med dess innehåll tillsammans med sina partnerländer i alla ändamålsenliga sammanhang, till exempel i EU, OSSE och Nato.	UM
Finland stärker och utvecklar samarbetet och samordningen med FN och dess medlemsländer kring 2250-agendan och för att främja dess synlighet i FN-forum	UM
Finland stöder internationella och regionala organisationer som främjar ungas deltagande i frågor som gäller fred och säkerhet	UM

4 Verkställande och uppföljning av handlingsplanen

De ministerier, forskningsinstitut samt frivillig- och ungdomsorganisationer som nämns i handlingsplanen deltar i genomförandet och uppföljningen av handlingsplanen. Frivilligorganisationernas 2250-nätverk har en viktig roll i uppföljningen och utvärderingen av handlingsplanen, eftersom de ungas deltagande ska ha en central roll i handlingsplanens genomförande och uppföljning.

Utrikesministeriet har vid sidan om sin egen verksamhet och sina egna ansvarsområden en samordnande roll vid genomförandet. Genomförandet av handlingsplanen följs upp och utvärderas av den nationella 2250-uppföljningsgruppen, och de ovannämnda aktörerna deltar i gruppens arbete. Uppföljningsgruppen sammanträder 2–3 gånger per år.

De aktörer som deltar i verksamheten rapporterar till den nationella uppföljningsgruppen om sina framsteg vid genomförandet av resolution 2250. Utvärderingsrapporter utarbetas i mitten av verksamhetsperioden och i slutet av den. Utvärderingsrapporterna överlämnas till riksdagen och föredras för riksdagens utrikesutskott. De ansvariga aktörerna uppmanas till att utarbeta förvaltnings- och aktörsspecifika årsplaner som främjar genomförandet av handlingsplanen. Finland svarar även på internationella organisationers rapporteringsbegäran om genomförandet av resolution 2250.

Ministerier och andra instanser strävar efter, i den mån det är möjligt och utifrån sina resurser, att beakta arbetet med temat unga, fred och säkerhet i de allmänna understöden och projektunderstöden. De aktörer som ansvarar för genomförandet ska i sin verksamhet inkludera unga på ett konkret, systematiskt och målmedvetet sätt.

5 Förkortningar

Förkortning	Förklaring
ANM	Arbets- och näringsministeriet
AU	Afrikanska unionen
CMC	Krishanteringscentret
CMI	CMI – Martti Ahtisaari Peace Foundation
DDR	Disarmament, Demobilization, Reintegration
DPO	FN:s avdelning för fredsbevarande operationer
FSM	Försvarsministeriet
GCYPS	Global Coalition on Youth, Peace and Security
GPPAC	Global Partnership for the Prevention of Armed Conflict
IM	Inrikesministeriet
JM	Justitieministeriet
KFUM	Kristliga föreningen av unga män
MM	Miljöministeriet
OSCE	Organization for Security and Co-operation in Europe
OSSE	Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa
PBC	FN:s fredsbyggande kommission
PBSO	FN:s stödkontor för fredsbyggande
RUNGPO	Riksomfattande programmet för ungdomsarbete och ungdomspolitik
SfCG	Search for Common Ground
SHM	Social- och hälsovårdsministeriet
THL	Institutet för hälsa och välfärd
UKM	Undervisnings- och kulturministeriet
UM	Utrikesministeriet
UNDP	FN:s utvecklingsprogram
UNESCO	FN:s organisation för utbildning, vetenskap och kultur
UNFPA	FN:s befolkningsfond
UNODA	FN:s kontor för nedrustningsfrågor
UNOY	United Network of Young Peacebuilders
YPS	Youth, Peace and Security

**Utrikesministeriets
publikationer**

2025:5

ISSN PDF 2737-0844

ISBN PDF 978-952-281-805-8